

Célegyenesben az érettségizők

Hosszú, fáradságokkal teli felkészülés után kezdenek meg a vizsgákat az érettségizők. Sokévnnyi tapasztalattal rendelkező pedagógust, jelenlegi végzöst és Háromszék tavalyi legeredményesebb diákját is megkérdeztük arról, szerintük hogyan lehet a legtöbbet kihozni tesztekéből, és valójában mennyire van meghatározó szerepük a jövő szempontjából.

Szabó Adrienn tavaly 9,76-os átlaggal lett Háromszék legjobb érettségizője. Útja a Sepsiszentgyörgyi Református Kollégium padjából a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karára vezetett. Közel egy év elteltével többek között arról is beszélt nekünk, mit ajánlana a közeljövőben érettségizőknek, és mi alapján döntötte el, milyen irányba szeretne tovább menni.

Édesanyja már első osztálytól megtanította neki, hogy jobb mindig előre készülni, ezért az érettségi esetében sem volt olyan konkrét pont, amikortól kezdve tudatosította, hogy erre fog koncentrálni, a felkészülés nála inkább egy nagyon hosszú folyamat része volt.

„Mentálisan azért nehéz ez a folyamat, mert tizenkettedik előtt is gyakran hallani lehet a tanároktól, hogy ez az anyag kell majd érettségire, ezért már korán elkezd lebegni a szemünk előtt. Nehezítést jelentett az is, hogy időközben a tanterv és az érettségi tételek is változtak, a tavalyi évfolyamból szerintem mindannyian vakon tapogatóztunk egy ideig, mert kevés információt kaptunk” – tér ki az egyik legnagyobb stresszfaktorra, hozzátéve, hogy ő személyesen nem izgult nagyon a megpróbáltatás előtt.

Havonta változó tervek

Ami az egyetemmel kapcsolatos elképzeléseit illeti, volt olyan időszak, amikor havonta változtatta terveit, mert sok képzésnek utánanézett. A tizenkettedik osztály vége felé kezdett egyre inkább tudatosulni benne, hogy a bölcsészkar fedi le azt a három területet, amely őt a legjobban érdekli. Ezek a filmipar, a színház és az irodalom. Végül határozott döntést hozott, máshová nem is adta be jelentkezését.

FOTÓ: NAGY-NAGYMÓNKA

„Nagyon hasznos volt, hogy a román-tanárnőnkkel és az oszinkkal is több felmérést végeztünk arról, hogy milyen tanulási típus illik hozzánk. Próbáltuk körbejárni a témát, bennem például tudatosult, hogy auditív típusként nagyon sokat megjegyzek a tananyagból, ha figyelmesen meghallgatom” – árulta el saját módszereivel kapcsolatban a háromszéki lány. A jelenleg és a jövőben érettségiző diákoknak azt tanácsolná, kezdjék el időben a felkészülést, fogadják meg a tanárok tanácsát, és bízzanak a saját képességeikben.

Szabó Adrienn úgy érzi, a mostani középiskolás generációt nagyon gyakran ijesztgetik a nehéz érvényesülés és a szakmák megszűnésének veszélyével. Ő korábban a színházi rendezésről mondott le azért, mert azt mondták neki, nőként kevés esélye lesz boldogulni a jövőben. Sokak szerint az orvosi, a jogi

és a mérnöki szakma számít biztosnak. Ezzel kapcsolatban úgy gondolja, hogy senki sem tudja elképzelni, milyen szakirányok lesznek a jövőben, emiatt mindenben megvan ez a bizonytalanság.

Kifejezetten szomorú dolognak tartja, hogy sok esetben a diákok öntudata nem engedi meg a kockáztatást, és nem mernek arra az útra lépni, amelyről korábban álmodtak. Saját választását azért tartja biztonságosnak, mert ez lefedi azokat a területeket, amelyek iránt érdeklődik.

A fáradtság könnyen megjelenhet

A sepsiszentgyörgyi Vas Tekla a teljes eddigi évét az érettségire áldozta, igyekezett magából a legtöbbet kihozni már a próbavizsgákon. Miután az elsőn sikerült megnyugtató eredményeket elérnie, a rá nehezedő nyomás is enyhülni látszott, a másodikon viszont a számára legnehezebbnek számító matekból két

jeggyel kisebbet írt, mint az első, ez pedig ijesztőnek tűnt számára.

„Mivel nekem az egyetemi felvételi-re ötven százalékot számít az érettségi eredményem, a legjobb lenne kilences felletti átlagot elérni, de 8.80 az alsó határ. Az alá nem szeretnék menni, de egyik

A mostani középiskolás generációt nagyon gyakran ijesztgetik a nehéz érvényesülés és a szakmák megszűnésének veszélyével.

tantárgyból sincs konkrét jegy, amit el szeretnék érni, csak ez az átlag jöjjön ki, az a fontos” – tért ki céljaira az érettségi előtt álló diák, aki jövőjét Kolozsváron, a BBTE jogi karán képzei el.

Mivel a tanév végén a ballagás-sal is foglalkoznia kell, úgy érzi, még nem ütött be nála az az érettségi előtti stressz, amelynek a megjelenésére sokan számítanak, de tudat alatt már él benne a gondolat, hogy hamarosan az az időszak is eljön.

Hétköznaponként matekkal és román-nal, hétvégenként magyarral és biológi-ával is foglalkozott. Úgy érzi, a fáradtság befolyásoló tényező tud lenni néha, mert délutánonként sokszor már több tanulásra nem marad energiája.

„Voltak karriernapok az iskolában, és többször egyetemet is látogattunk. Ezek sokak esetében nagyban hozzájárultak a pályaválasztáshoz, de én már nyolcadik óta tudtam, hogy jogra szeretnék menni, ezért a többi lehetőségre már nem is igazán figyeltem” – tette hozzá Vas Tekla.

Önmagát olyan típusnak tartja, aki az utolsó percben elkezd azon izgulni, mi van akkor, ha nem jön össze, amit nagyon szeretne elérni. Úgy érzi, ez az év mentálisan és egészségesen is megviselte, most már igazán várja, hogy ennek a folyamatnak a végére jusson, és túl lehessen a teszteken.

„Jelentősen könnyebbek a tételek a néhány évvel ezelőtti érettségikhez képest. A román most már eléggé banális szintre van téve. A magyartól kicsit tartok, ott eléggé kiszámíthatatlan a vers, a harmadik tételre pedig nagyon jól fel

kell készülni. A minisztérium által kiállított tételeket matekból szinte mind megoldottam, azok nem voltak olyan nehezek, csak sokat kell belőlük gyakorolni. Nem tartok különösen a biosztól sem, ott könnyen megközelíthető feladatok vannak” – összegezte a tételekkel kapcsolatos elvárásait.

Későn tudatosítják a tétet?

A nagyvárad Ady Endre Elméleti Líceum matek-infós tanára hosszú ideje készít fel diákokat a megpróbáltatásra. Szerinte általános következtetéseket nehéz levonni a diákok érettségijéhez való hozzáállásáról, viszont személyes tapasztalatai alapján úgy látja, néhány végzős kivételével a többiek általában fél évvel a vizsgák előtt tudatosítják magukban, hogy érettségizni kell, ezért válik számukra megterhelővé.

Úgy véli, többségükre az jellemző, hogy a hétköznapiakban is egy-két nappal a felmérők előtt készülnek fel a tesztekre. Ez nem maradandó, hanem hirtelen jött tudás, az érettségijéhez pedig négyéves átfogó tudás kellene, amit így nincs honnan meríteni.

„Matekból általában olyan érettségi feladatokat kapnak, aminél a suliban sokkal nehezebbeket csinálnak, a tétel pedig nem bonyolult. Ha viszont nincs meg a képlet, vagy valami nem ugrik be a feladatnál számukra, akkor megoldhatatlan. Ahhoz, hogy ez a tudás meglegyen, a négy évnek másképp kellene eltelnie. Sokaknál azt látom problémának, hogy nem oldják meg napi szinten a házi feladatokat. Ez olyan, mintha egy sportoló edzés nélkül akarna versenyen indulni” – hívta fel a figyelmet a felkészülés egyik leggyakoribb problémájára.

A tételek összeállításával kapcsolatban elmondta, szerinte az lenne az ideális, ha a diákok általános tudása lenne a mérce, és egy átlagos tudással rendelkező érettségiző is nyugodtan meg tudna írni egy nyolcas-kilences jegyet. Azt viszont pozitívumnak tartja, hogy az évek során könnyen ki lehetett tapasztalni, hogy melyik tételnél milyen típusú feladatra számíthatnak, ez a felkészülést is jelentősen megkönnyíti.

„Vannak olyan feladattípusok, amelyekről tudjuk, hogy lesznek. Ha valaki tanácsot kér tőlem, elmondom neki, ezeket jól gyakorolja be, akkor a 6-os, 7-es jegy elérése szinte biztos lesz. Azonfelül

nagyobb eredményt is el lehet érni ezek ismeretében, attól függően, hogy mennyi munkát fektetnek bele” – részletezte a pedagógus.

Vad Zoltán úgy érzi, a félévi dolgozatok megszüntetése rosszul jött a diákoknak, mert így kevesebb lehetőségük van megtapasztalni, milyen egy éles vizsgaszituáció. A próbaérettségiket ezzel ellentétben nagyon hasznosnak tartja, mert a diákok ráébredhetnek arra, mit tudnak, és mit nem.

Az elmúlt években azt érezte, a próbán általában nehezebb tételeket adnak, mint a nyári vizsgán, idén azonban matekból könnyű feladatokat kaptak, amit nem feltétlenül tart jónak, mert benne van a pakliban, hogy az érettségi nagyobb kihívást jelenthet számukra. Szerinte egyre kevesebb a céljait tudatosan megfogalmazó diák, sokan éppen csak túl akarnak lenni az érett-

Bárhová kerül bármelyik diák, ma már nem lehet az életben ugyanazon a helyen ütni a vasat. Csapatban kell tudni dolgozni, kommunikálni kell tudni.

ségin, mert számos egyetemi képzésre nem nehéz bejutni. Ennek a felfogásnak viszont az lehet a hátulütője, hogy az egyetem elvégzése és a következő évek nehezebbek lesznek számukra.

„Bárhová kerül bármelyik diák, ma már nem lehet az életben ugyanazon a helyen ütni a vasat. Csapatban kell tudni dolgozni, kommunikálni kell tudni, új helyzetekben nem szabad összeroppanni. Ilyen helyzetekre nem készít fel az iskola, az érettségi pedig pláne nem. Már ideje korán behatárolják magukat a gyerekek, és csak a számukra fontos tárgyakra koncentrálnak, pedig lehet a többiből is szerezhetnek olyan tudást, amelyre később szükségük lehet” – összegezte gondolatait Vad Zoltán.

GEBE ZOLTÁN

zoli.gebe@proton.me

Kett pedagógiája: képzés Kovászna megyei óvónők számára

Franz Kett német pedagógus, teológus és valláspedagógus, az úgynevezett Kett-pedagógia – egységes, értelemorientált pedagógiai irányzat – kidolgozójának Erdélyben is vannak követői. Ez a pedagógia a gyermek teljes személyiségének fejlesztésére törekszik: a tanulást mozgással, jelképekkel, közösségi élményekkel és a teremtett világ megtapasztalásával kapcsolja össze.

Nemrég 33 Kovászna megyei óvodapedagógus vett részt a Hófehérke Napköziotthonban a *Csillagóra-Őszvége és advent a Franz Kett pedagógia útján* című 25 órás továbbképzésen, melyet a Hófehérke Alapítvány szervezésében, a Kovászna Megyei Tanács támogatásával sikerült megvalósítani dr. Nemes István képző vezetésével. A Franz Kett-pedagógia kapcsolatorientált pedagógiai kezdeményezés, mely a résztvevőkre épülő kreatív módszerrel,

Franz Kett élményalapú pedagógiájával ismerkedtek a sepsiszentgyörgyi óvodapedagógusok

Megszólítani az egész személyiséget

Franz Kett pedagógiája abból indul ki, hogy a gyermek nem csupán értelmi, hanem testi, érzelmi és spirituális lény is, ezért a nevelésnek az egész személyiséget kell megszólítani. A módszer fontos eszköze a körben való közös tevékenység, amely erősíti az összetartozás és az egymásra figyelés élményét. Nagy szerepet kapnak a szimbólumok, a természet elemei, a zene, a mozgás és a csend, amelyek segítik a mélyebb tapasztalatszerzést. A tanulás nem elsősorban ismeretközlésként, hanem élményszerű felfedezésként valósul meg, amelyben a gyermek saját tapasztalatai révén jut el a felismerésekhez. A pedagógia célja, hogy a gyermekben kialakuljon a teremtett világ iránti tisztelet, a másik ember elfogadása és az Istenhez fűződő személyes kapcsolat iránti nyitottság.

nyitott folyamat keretében próbál a kapcsolatokra érzékenyíteni, miközben az ember önmagához, embertársaihoz, a teremtéshez és Istenhez való kapcsolatának kibontakozását fejleszti és támogatja. Ez az újszerű és interaktív alternatív pedagógia kevésbé ismert és elterjedt a Kovászna megyei óvónők körében, éppen ezért gondolták időszerűnek megismertetni az arra nyitott óvodapedagógusokat Franz Kett pedagógiájával, amelyet az óvodás gyermekekkel folytatott nevelési-oktatási tevékenységek során alkalmazhatnak, ezáltal is hozzájárulva a gyermekek harmonikus szocioemocionális fejlődéséhez.

A közelgő év végi hajrában fáradtan, de kíváncsian, nyitott szívvel és lélekkel érkezünk mindannyian a hétvégi programra. A gyakorlatorientált, élményekre alapuló képzés során konkrét, az óvodai környezetben azonnal alkalmazható tanítási, tanulási tevékenységeket próbálhattak ki a résztvevők, mely tevékenységek élményeket és ismereteket nyújtottak az őszi és téli ünnepkör eseményeiről, az újszerű alkotó folyamat során fejlődött a résztvevők

érzelmi intelligenciája, a kreativitással és esztétikával kapcsolatos kompetenciák, az alkalmazkodó, együttműködő képesség.

Meggyőződésünk, hogy a képzésen való részvétel pozitív hatással lesz az óvodai közösség életére, ugyanakkor az oktató nevelő munka minőségére is. A képzés során megismert tevékenységek az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően hatékonyan beépíthetők a mindennapos oktató-nevelő tevékenységbe, ezáltal jelentős fejlődés várható el a gyerekek érzelmi és szociális képességeinek területén belül is.

Néhány visszajelzés a résztvevőktől:

„Jólesett elcsendesedni, lelassulni, megélni a pillanatot, örömmel a szíven távozom.”

„Belsőleg ragyogtam, jó volt időt szánni magamra, az érzéseimre, lelkiemben gazdagodtam a képzésen.”

„Valami elindult bennem, aminek biztos lesz folytatása.”

**GÁSPÁR TÍMEA ENIKŐ,
SALA ANNA MÁRIA**

Beszélgetés Haáz Sándor karnaggal

A Gyermekfilharmónia jelkép és példakép lett

A negyvennégy éve alakult szentegyházi Gyermekfilharmóniát Erdély határain túl is széles körben ismerik és szeretik. A Haáz Sándor karnagy–tanár által alapított és azóta is vezetett több mint 140 tagú együttes valóban kedves, szép „arca” az erdélyi magyarságnak. Tevékenységüket az évek során számos rangos díjjal is jutalmazták. Megkapták – többek között – a Magyar Örökség díjat (2003) és a Prima Primissima Közönségsdíjat (2024) is, Haáz Sándor pedig – sok-sok más kitüntetés mellett – a Magyar Köztársasági Érdemrend tisztikeresztjét (2011) és a Magyar Kultúra Lovagja (2013) elismerést is. Haáz Sándorral az idei pünkösdi koncert után ültünk le beszélgetni.

– Mielőtt az önök mögött álló sikertörténetről kérdezném, kérem, beszéljen arról az értékes örökségről, amellyel családja ruházta fel.

– Családom, a Haáz–Benczédi közösség, valóban művész család volt. Haáz Ferenc Rezső nagytatám (Székelyudvarhely Rudi bácsija) a Szepességből, pontosabban Felvidékről, Szepesbéláról származik. Frissen kihelyezett rajztanárként érkezett Székelyudvarhelyre 1906-ban. Kitűnő festő volt, később a székely népi kultúra elkötelezett kutatója, a tárgyi néprajz szerelmese. Kollégiumi néprajzi gyűjteményével nemcsak a mai udvarhelyi Haáz Rezső Múzeum megalapítója, hanem édesapám, Haáz Sándor szellemi mentora is. Hatására ő lett a székely népviseletek gyűjtője, rajzolója, a Kriza János Néprajzi Társaság elismert tagja. 96 éves korában Marosvásárhelyen hunyt el.

Édesanyám, Benczédi Judit, a híres szobrász Benczédi Sándor húga, a Nyikó mente hangulatát, gyökereit áldja ránk, négy gyermekére. Testvéreim képzőművészi indíttatása mellett furcsa jelenség lehettem a családban énekes, daloló kedvemmel, amit tarcsafalvi nagyanyám rögtön felfedezett, és

jelentette szüleimnek: „ez a gyermek jó zenei képességű, taníttatni kell”!

Valójában volt a családban zenészművész: Márkos Berci nagybátyám Kolozsváron a Zeneakadémia tanára, zeneszerző–népművelő, fia – ifj. Márkos Albert – ma is kiváló hegedűművész a kincses városban.

Vettek hát nekem egy kis hegedűt a játékboltban, azon kezdtem első cincogásaimat második osztályos koromban, ha jól emlékszem, a „Reszket a hold a tó

Nem hittem volna el, hogy valaha gyerekkórust fogok vezényelni, bár a népművelői pálya romantikájáról már régóta álmodoztam, elsősorban a „nannyó” gárdonyis meséi és tarcsafalvi nyaralásaim hatására.

vízen” rádióslágert utánozva. 1965-ben, ötödik osztályos koromban már a marosvásárhelyi Művészeti Líceum padjait koptattam, először Rostás Zselyke, majd Halász Lajos tanár bácsi növendékeként. Untam a gyakorlást, a család is, le is maradtam az anyaggal, így hát kilencedik osztálytól brácsásként folytattam a zenei kapaszkodást, ezúttal Derzsi Albert csoportjában.

Az 1960–70-es évek marosvásárhelyi szellemiségéről sokat lehetne mesélni, főként jókat. A muzsikálás keserveit is feloldották olyan óriások, mint Szász Károly, Brandner Nóra, Birtalan József, de ekkor már a Marosvásárhelyi Tanárképző Főiskola zene szakán tanultam, és komoly közösségi életet éltem az évfolyamtársaimmal (a „csapattal”) a diákszínjátszókör, a régizene-együttes és a motorbicikli bűvöletében. Érdekes, még ekkor sem hittem volna el, hogy

valaha gyerekkórust fogok vezényelni, bár a népművelői pálya romantikájáról már régóta álmodoztam, elsősorban a „nannyó” gárdonyis meséi és tarcsafalvi nyaralásaim hatására.

– Milyen tervekkel kezdte el zenetanári munkáját?

– Zenetanári munkámat kezdetben meghatározta a hely, az iskola, a fogadtatás, a szentegyházaskalvi tanári közösség befogadó öröme. Tanárbarátokat kaptam, olyan útmutatásokat, melyeket az 1977–78-as évek főiskolája nem tudott megadni. Igazgatóm és az iskola közössége régóta várt felkészült zenetanárra, hiszen az iskola mellett fúvószenekar alakult, két kántortanító pedig hegedűt oktatott.

Az iskola gyerekkórusa is versenyekre, fesztiválokra vágyott. Nem csoda hát, hogy első tanári évemben megtanultam a fúvós hangszerek kezelését, megtanítva erre az iskolai „kicsifúvósok” társaságát is (ma is működik, évente frissül). Az innen kinőtt gyerekek a Nagyfalusi rezesbanda tagjaiként gyümölcsöztetik tudásukat. Az iskola hegedűseiből hangulatos vonózenekar kerekedett, vállaltam tanítványokat az üres délutánjaimon, belőlük alakult ki a mai iskola remek tanítógárdája. Szabadidejében egyik-másikuk – alapos zenei hozzáéréssel – ma is hegedűt oktat, gyerekkorának zenei életét.

– Mit jelent önnek a gyermek?

– A gyermeket sohasem lehet megunni. Személyiségük kialakítása a szobrász munkájához hasonlít, ami a zeneórákon még izgalmasabban és látványosabban megmutatkozik. A zeneórán az osztály hangulata a kezemben van. Hajóskapitány vagyok, nyílt vízen gondtalanul, vagy zátonyok között. Óra végén egy szigeten, kontinensen kikötöttünk, jó a hangulat, élmény volt az út, alig várjuk, hogy jövő órán folytassuk. A tenger – az ének.

Győzelem, ha a gyermek dúdolva megy ki szünetre

– Munkásságát ismerve, az ön számára valóban rövid az út a gyermektől a dalig és a zenéig...

– Fontos, hogy diákjaim sok-sok éneket ismerjenek. Az énekfelelős tíz–húsz címet is felír a táblára, óra előtt énekel várnak. Az is jó zeneóra, ha kések, ilyenkor maguk irányítják a „nóta” menetét. Gyakran állok az osztály ajtaja előtt, nincs szívem belépni, elrontani a meghitt dalolás örömét. Az énekrepertoárt szakadatlanul bővíteni, ébren kell tartani. Erre találtuk ki a Törpe Daloskönyv sorozatot, ez az iskolai zeneitanításom segédanyaga. Két legsikeresebb kötetéből, a Pentaton énekekből és 40 kánonból már 15000 példány cserélt gazdát. Más iskoláknak is juttatunk belőle. Öreg mentorom, néhai Lakatos Imre bácsi mondta: „Mindegy milyen módszerű zeneórát tartasz, csak annak jelentős hányada éneklés legyen! Soha ne múljon óra ének nélkül!”

– Amikor Szentegyházasfaluba helyezték, úgy gondolta, rövid időt tölt itt. Aztán mégsem úgy alakult. Hogyan is volt?

– 1978-ban az erőszakos kihelyezések korát éltük. Félelmetes szavai a kornak a „zárt város”, „repartíciós idő”, „címetes tanár” stb. Könnyen állás és jövő nélkül maradt az a tanár, orvos, mérnök, aki nem foglalta el a rászabott – legtöbbször elképzelésével ellenkező – munkahelyet. Az én kinevezésem az udvarhelyi családi ház köré épült, ugyanis azt épp abban az időben akarták az udvarhelyi hatóságok kisajátítani, hisz lakatlan volt. A legközelebb meghirdetett állás Szentegyházán volt. A családi döntés értelmében elfoglalom ezt, két-három hétig ingázom, aztán áthelyezkedem Székelyudvarhely egyik iskolájához. Az említett iskolai fogadtatás azonban megváltoztatta ezt az elképzelést, és 35 évig naponta ingáztam. Jelenleg Szentegyházán is van házam, többnyire ott lakom.

– Kérem, beszélje el a Gyermekfilharmónia alakulásának kezdeteit! Milyen volt az első időszak?

– A kihelyezésemet követő első évek meghatározó jellegűek voltak. Nagy létszámú (40–44 tagú) osztályok és komoly tantestület volt a szentegyházasfalvi 1-es

A Haáz Sándor által vezetett, 44 éve alakult szentegyházi Gyermekfilharmóniát Erdély határain túl is széles körben ismerik és szeretik

A „Fili”. A több mint 140 tagú együttes kedves, szép „arca” az erdélyi magyarságnak

számú iskolában. Már 1981-ben szép sikereket értünk el a Megéneklünk Románia fesztiválon az iskolakórossal, a vonós- és kistűvőszzenekarral, és szépen szerepeltek a furulyások meg a táncosok is. Ezek a 15–20 tagú együttesek a téli és nyári iskolaünnepélyek alkalmával mutatkoztak be otthon. Az első zenészgeneráció 1982-ben búcsúzott. A júniusi iskolaünnepélyre különleges meglepetéssel készültem: az iskolakórust (száz székelyruhás gyereket) az összevont fűvös-vonós „szimfonikus” zenekar kísérté. Csajkovszkij Altató dala mellett Beethoven Örömdája, a Parasztkantáta egy részlete és Haydn Meglepetés

szimfóniájának pár üteme szólalt meg. Az ötlet májusban született. Egy hónapos felkészülésünk eredménye bombasikert aratott. Azóta május eleje jelenti a Gyermekfilharmónia (a „Fili”) születésnapját, ezt harmincnégy éve a Filharmónia Zenei Napok rendezvénysorral ünnepeljük.

Interjúnk második, befejező részét következő lapszámunkban olvashatják.

OZSVÁTH JUDIT

ozsvathjudit@yahoo.com

Búcsú az iskola évektől és a gyermekkortól

Itt a ballagás: az iskolai évektől búcsút kell venni, kilépni a megszokott mindennapokból és egy új élet-szakasz küszöbére érkezni minden fiatal számára meghatározó pillanat. A ballagás nemcsak egy korszak végét jelenti, hanem számos kérdést és várakozást is magával hoz a jövővel kapcsolatban. Arra voltunk kíváncsiak, hogyan élik meg ezt az időszakot a végzős diákok, milyen érzésekkel búcsúznak az iskolától, és milyen tervekkel, reményekkel tekintenek az előttük álló útra.

Balázs Hunor: A székelyudvarhelyi Kós Károly Szakközépiskola végzős diákja vagyok. Az iskolában többek között gazdasági, turisztikai, kereskedelmi és rendezvényszervező képzés működik. Az elmúlt 4 évben rendezvényszerve-

FOTÓ • NAGY-NAGY MÓNICA

Balázs Hunor

ző szakon tanultam, ahol rendezvények tervezésével, szervezésével és lebonyolításával kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismereteket szereztem.

Karda Edina: A székelykeresztúri Orbán Balázs Gimnázium tizenkettedik osztályos diákja vagyok. Tanulmányaimat az elmúlt négy év során filológia szakon folytattam, ahol elsősorban a magyar nyelv és irodalom, az idegen nyelvek, valamint a humán tudományok területén mélyíthettem el ismereteimet.

Karda Emőke: Akárcsak a testvérem, az Orbán Balázs Gimnázium végzős

diákja vagyok. Az elmúlt 4 évben osztálytársak voltunk a filológia szakon.

Mennyit változtál azóta, hogy kilencedikesként beléptél az iskola kapuján?

B. H.: Általános iskola után, kilencedikesként, amikor elkezdtem rendezvényszervezést tanulni, sokkal inkább gyerekként gondolkodtam. Most viszszagondolva az elmúlt négy év során sokat fejlődtem, tanultam és tapasztaltam. Így, hogy már véget ér az iskola, és én is a felnőttélet küszöbén állok, úgy gondolom, felelősségteljesebb lettem.

K. Edina: Sokat változtam az elmúlt években. Eleinte nehéz volt megszokni az új iskolai környezetet. Például falun a tanárok gyakran csak néhány perccel becsengetés után érkeztek be az órára, míg itt szinte azonnal elkezdődött a tanítás. Tanulás szempontjából is nagyobb elvárásokkal találkoztunk, hiszen minden tantárgyból többet kellett készülni, mint korábban. Emiatt az elején tartottunk attól, hogy nem fogunk tudni megfelelni az elvárásoknak. A legnagyobb kihívást az idegen nyelvek jelentették, abból volt a legnehezebb felzárkózni. Viszont tizenkettedik osztály végére magabiztosabb lettem, önállóbb vagyok, és jobban tudom, mit szeretnék elérni a jövőben.

K. Emőke: Úgy érzem, sokat változtam a gimnáziumi évek alatt. Érettebb és magabiztosabb lettem, és jobban megtanultam kezelni a kihívásokat és az embereket magam körül.

Mit adott neked az iskola a tanuláson túl?

B. H.: Az iskola nekem új barátokat adott a tanulás mellett. Az iskolai életben sokat tanultam az osztálytársakkal való közös munkából, főleg arról, hogy hogyan kell csapatban más emberekkel együtt dolgozni.

FOTÓ • BÍROANNAMÁRIA

Karda Edina

K. Edina: Az iskola a tanuláson túl sok élményt, maradandó emléket és értékes barátságokat adott számomra. Az itt eltöltött évek során számos olyan tapasztalatot szereztem, amelyek nemcsak a mindennapokban, hanem a jövőben is hasznomra válnak majd. Összességében nagyon örülök annak, hogy végig együtt jártuk ezt az utat. Amikor kilencedik osztályba kerültünk, úgy gondoltuk, talán jobb lenne külön osztályba menni, de végül ismét egy közösségbe kerültünk. Sokat segített főleg ebben a 4 évben, hogy egy osztályba jártunk,

mert volt olyan, hogy az egyikünk valamit nem értett, de a másik igen, és így tudtuk segíteni egymást. Jó érzés volt, hogy óvodáskorunk óta szinte minden fontos állomást együtt éltünk meg. Mert az ikrek között van egy erős kötelék, és ha elválasztanak minket, az egyik fél (jelen esetben én) nehezebben bírja a másik nélkül.

K. Emőke: Nemcsak tudást kaptam, hanem sok élményt, barátságot és olyan tapasztalatokat is, amelyek később is hasznomra lesznek. Az iskolai évek alatt megtanultam együttműködni másokkal, valamint felelősséget vállalni a saját feladataimért. Emellett számos olyan emléket szereztem, amelyekre mindig szívesen fogok visszagondolni.

Kik azok az emberek – tanárok vagy osztálytársak –, akik a legnagyobb hatással voltak rád?

B. H.: A tanulás mellett számomra fontos szerep jutott a zenének is. Mivel rendszeresen gitározom, így azok a személyek voltak rám leginkább hatással akik hasonlóképpen gondolkodnak mint én. A történelemtanár Gidó Csaba rendezte az iskolai kórus ügyeit amiben én is benne voltam, így az általa vezetett közösség és ő is nagy hatással volt rám az elmúlt évek során.

K. Edina: Az osztálytársaim és több tanárom is sokat segített nekem, motiváltak és támogattak a nehezebb időszakokban. Különösen jólesett, hogy soha nem éreztük, különbséget tennének közöttünk azért, mert ikrek vagyunk. Emő könnyebben megtalálta a közös hangot a tanárokkal, mivel nyitottabb és közvetlenebb személyiség, míg én inkább visszahúzódóbb vagyok. Az évek során sok vicces helyzet is adódott abból, hogy néhány tanár még a mai napig nehezen különböztet meg minket. Ilyenkor néha játékosan megtréfáltuk őket: előfordult, hogy Emő helyett én reagáltam a nevét hallva, vagy éppen fordítva, ami mindig mosolyt csalt mindannyiunk arcára.

K. Emőke: Több tanárom és osztálytársam is nagy hatással volt rám. Sokat tanultam tőlük, és mindig számíthattam rájuk, mindig segítettek, még akkor is, ha kis dologról volt szó, legyen szó tanulásról, nehezebb időszakról vagy akár egy jó tanácsról. Az évek során rengeteg közös élményt szerezünk, amelyek

nemcsak szebbé tették a mindennapokat, hanem hozzájárultak ahhoz is, hogy fejlődjek emberileg. Úgy érzem, hogy a tőlük kapott támogatás és biztatás sokat segített abban, hogy magabiztosabban nézzek szembe a kihívásokkal.

Mi az, amit a legjobban fogsz hiányolni a gimnáziumi mindennapokból?

B. H.: A gimnáziumi hétköznapiakból a megszokott személyeket fogom hiányolni, és a mindennapi rutint, amiben az elmúlt években éltem. Olyan kicsit a gimnázium vége, mint egy költözés. Magam mögött hagyok egy jól ismert világot, a megszokott arcokat és helyzeteket, és belépek valami teljesen újba. Egyszerre izgalmas és bizonytalan érzés, mert egy új életszakasz kezdődik, új emberekkel, új kihívásokkal.

K. Edina: Leginkább a közös programok fognak hiányozni. De ugyanúgy hiányolni fogom a mindennapi beszél-

Karda Emőke

getéseket, a közös nevetéseket és hogy nap mint nap együtt lehettünk a barátainkkal és osztálytársaimmal.

K. Emőke: Leginkább azokat a barátokat fogom hiányolni, akikkel túlélhettem a nehéz napokat az iskolában. De a közös programokat és a mindennapi hangulatot is hiányolni fogom, hiszen ezek tették igazán emlékezetessé az itt töltött éveket. Hiányozni fog az a megszokott közeg is, ahol mindennap ismerős emberek vettek körül, és ahol mindig történt valami érdekes.

Mit vársz leginkább a felnőtt élettől és az előtted álló új kihívásoktól?

B. H.: Még teljesen a felnőtt életbe nem kezdek bele, mert még egyetemre szeretnék járni. A jövőben vagy zenével vagy pedig földrajzzal szeretnék foglalkozni. Viszont még én magam sem tudom, mit várjak a felnőttek életétől. Talán azt, hogy a felnőtt élet majd megtanítt arra, miként tudok teljesen önállóan gondoskodni magamról.

K. Edina: A felnőtt élettől új lehetőségeket várok leginkább, fejlődést és azt, hogy kipróbálhassam magam új helyzetekben. A testvéremmel mind a ketten főiskolába szeretnénk menni, asszisztensképző szakra Székelyudvarhelyen a Tamási Áron Gimnáziumba, reméljük, hogy sikerülni fog a felvételi.

K. Emőke: A következő időszakról azt várom, hogy új dolgokat tanulhassak, fejlődhessek, és egyre önállóbb lehessék. Tudom, hogy nehéz lesz, de készen állok rá. Szeretném kihasználni az előtttem álló lehetőségeket, és a lehető legtöbbet kihozni magamból.

Ha egy mondatban kellene búcsút vened az iskolától, mit mondanál?

B. H.: Azt mondanám, hogy köszönöm szépen a sok emléket, és a tudást, amit e falak között kaptam.

K. Edina: Köszönök mindent, amit itt kaptam, és mindig jó szívvel fogok visszagondolni erre az időszakra.

K. Emőke: Igazából csak annyit, hogy köszönök mindent, amit ez az iskola adott nekem az elmúlt négy évben.

Mit üzensz az utánad következő diáknemzedéknek?

B. H.: Az utánam következőknek azt üzenem: élvezzék ki ezt a pár évet, mert nagyon hamar elrepül.

K. Edina: A diákoknak üzenem, hogy használják ki az iskolában töltött éveket, rengeteg szép emléket adnak.

K. Emőke: Azt üzenem az utánunk lévőeknek, hogy éljék meg ezeket az éveket, használjanak ki minden lehetőséget, és fogjanak neki időben tanulni, mert nagyon gyorsan elrepül az idő.

NAGY-NAGY MÓNIKA

jakabmonika940206@gmail.com

Kimozdítani a gyerekeket a képernyő elől

Az elmúlt közel másfél évtizedben immár hagyománnyá vált a Napsugár folyóirat szerkesztősége által szervezett öttusabajnokság. A kolozsvári sportesemény döntőjére idén tizenkilenc magyarlakta településről érkeztek gyerekek, akiknek a versenyzés és a testmozgás mellett az egymással való megismerkedésre és a közösségépítésre is minden lehetőség adottá vált.

Májusban tizennegyedik alkalommal szervezték meg a Napsugár Öttusa Bajnokság országos döntőjét. A sportverseny már tizenhat éve létezik, eddig csak a járványidőszak idején maradt ki két kiadás, azonkívül minden évben

a megyei döntőket épp melyik település csapatának sikerül megnyernie, ugyanis mindig ezek a fordulók előzik meg az országos finálét.

„A gyerekek számára ez mindig örömmünnp, olyan, mint egy roppant

koncentrált táborozási élmény. Az ország magyarlakta területeinek szinte minden szegletéből érkezik csapat, rendszerint egy vagy legföljebb két helyen szállásoljuk őket el, van versenyen kívüli program is mindig. Lelkesek,

FOTÓK • NAPSUGÁR

rengeteg munkát fektetett a gyermek-újság szerkesztősége a szervezésbe.

A Napsugár főszerkesztője, László Noémi a Magyar Köznevelés megkeresésére elmondta, tizenegy megye tizenöt településéről érkeztek idén a résztvevők. Az országos mezőnyben ez alkalommal 19 település képviseltette magát csapattal. Többek között Bors, Nagykároly, Négyfalu, Szilágyperecsen, Temesvár, Déva, Gyergyószentmiklós, Székelyudvarhely, Nagybánya fiataljai is megmérettették magukat. A döntőben mindig aszerint alakul a résztvevők sora, hogy

A döntőben mindig aszerint alakul a résztvevők sora, hogy a megyei döntőket épp melyik település csapatának sikerül megnyernie, ugyanis mindig ezek a fordulók előzik meg az országos finálét.

energikusak, kíváncsiak – mi pedig reméljük, hogy maradandó barátságokat kötnek, vagy sikerül nekik megismerkedni a házigazda település és iskola hangulatával” – árulta el az ikonikusá vált esemény részleteivel kapcsolatban László Noémi. Hozzátette, hogy a gyerekek társaikkal és önmagukkal is ismerkednek ilyenkor, mert egy sportverseny mindig találkozottatja az embert csapattársaival és saját magával.

A szerkesztőség számára általában rendkívüli szervezői gyakorlatot igényel a verseny, de az idei kiírás véleménye

szerint különösen jól sikerült. Úgy érzi, a kolozsvári Báthory István Líceum vezetésével és pedagógusaival való együttműködésnek köszönhetően úgy ment minden, mint a karikacsapás. A sikeres lebonyolítás szerint a mindkét oldalon bevonzott támogatóknak is köszönhető, mert az ő segítségük nélkül lehetetlen lett volna ennyi embert altatni és etetni, szórakoztatni és mozgatni Kolozsváron.

A szerkesztőség számára ez fontos visszaigazolást jelent azzal kapcsolatban, hogy munkánkban és erőfeszítéseinknek továbbra is van foganatja. Számukra nagyon jó érzés látni, ahogyan oly sokan lelkesednek ezért a rendezvényért, amit másfél évtizede Zsigmond Emese talált ki.

„A bekapcsolódó pedagógusok számára, fontos az öttusa közösségi vonatkozása, mert ilyenkor több időt töltenek

gyerekekkel együtt egymás társaságában a sokfelől érkezett tanítók és testnevelő tanárok, és talán akad alkalom beszélni olyan műhelytitkokról, amelyeket a szakemberek egymás közt szoktak csak megosztani. Azt is látom ugyanakkor, hogy a lapokkal és a szerkesztőséggel való kapcsolat szentesítése és megerősítése ez az alkalom” – tért ki erre a részletre is a folyóirat főszerkesztője, aki szerint az esemény olyan, mint egy évről évre elhelyezett pecsét a bennünket összekötő olvasási szenvedély és hagyományörző felelősség tekintetében.

A szervezők úgy gondolják, az üldögelés által is dominált világban különösen fontos, hogy megmaradjanak a gyerekek életében az ehhez hasonló, fizikai megpróbáltatásokat és élményeket hozó rendezvények.

„A gyermek csak azt csinálja szívesen, amit szeret, és sajnos sokszor azt sem tudja, mit szeret igazán, mert nem ismertetik meg idejében a különféle lehetőségekkel. A mai világban valójában a felnőtt felelőssége, hogy kezdetben maga mutassa meg a gyerekeknek a mozgás örömeit, hogy nőgassa és igazgassa, amíg van,

akit, abban bízva, hogy a kellemetlenségek mellett a kicsi ráérez a testmozgásban rejlő örömekre és feszültségvezető lehetőségre is. A mozgás és a közösségi nyüzsgés ünnepe a mi öttusánk, ahová minden évben szeretettel várjuk az újabb ötven-hatvan zsák bolhát, akik a mi harmadik osztályos kisfiú, kislány versenyzőink” – fogalmazott László Noémi.

GEBE ZOLTÁN

zoli.gebe@proton.me

Csipike nyomában: jubileumi kiállítás az erdei világról

Idén van a 60. évfordulója a Csipike, a gonosz törpe című mesekönyv első megjelenésének, ebből az alkalomból nemrég Csipike 60+ címmel rendezett kiállítást a Quadro Galéria. Székely Sebestyén György művészettörténész, a kolozsvári képtár igazgatója lapunknak elmondta, az évfordulót megelőzően már régóta foglalkoztak ezzel az anyaggal. Mint kifejtette, a Quadro Egyesület és a Quadro Galéria célja egy reprezentatív erdélyi művészeti gyűjtemény létrehozása, amelyben nemcsak a festészet vagy a szobrászat kap helyet, hanem azok a műfajok is, amelyek a művészettörténetben gyakran háttérbe szorulnak. Hozzátette, az illusztráció különösen fontos területnek számít, hiszen az 1950-es, 60-as, 70-es években Romániában rendkívül jelentős könyvkiadás működött, ezen belül pedig a magyar nyelvű könyvkiadás is virágzott.

A könyvek körül egy egész művészgeneráció dolgozott illusztrátorként, köztük számos kiemelkedő alkotóval. „Sokan nem egyszerű megbízásként tekintettek az illusztrációra, hanem önálló művészeti feladatként. Ilyen a Csipike esete is, hiszen a kelet-európai könyvillusztrációban Rusz Lívia Csipike-rajzai egészen kiemelkedők” – hangsúlyozta. Székely Sebestyén György szerint a kolozsvári születésű Rusz Lívia grafikus, festőművész és képregény-rajzoló különleges frissességgel, humorról és hatalmas technikai tudással tudta vizuálisan megszólaltatni Fodor Sándor hősét. „Gyakorlatilag a magas művészet szintjén vannak ezek a rajzok” – fogalmazott.

Rámutatott, szerettek volna még a művésznő életében kiállítást rendezni az anyagból, ám erre már nem kerülhetett sor, ugyanis Rusz Lívia 2020-ban Budapesten elhunyt. Később azonban sikerült felvenni a kapcsolatot a fiával, Tenkei Péterrel, aki azt szerette volna, hogy édesanyja illusztrációi méltó helyre kerüljenek. Így jutott az anyag nemrég

adományként a Quadro Egyesület tulajdonába.

A művészettörténész arra is felhívta a figyelmet, hogy Csipike vizuális világa azért lehetett ennyire egységes és hiteles, mert Fodor Sándor és Rusz Lívia közeli barátok voltak, ugyanahhoz a társasághoz tartoztak.

Ladó Ágota művészettörténész, a kiállítás kurátora arról beszélt lapunknak, hogy a Quadro Egyesülethez került gyűjtemény rendkívül változatos

anyagot tartalmaz, Rusz Lívia Csipike-mesékhez, más mesékhez és képregényekhez készített rajzait, valamint különböző kiadások illusztrációit. Rámutatott, a kiállítás ötlete már korábban megszületett, de igazán akkor kezdtek komolyabban foglalkozni vele, amikor rájöttek: idén ünnepli 60. évfordulóját a Csipike, a gonosz törpe első önálló könyvkiadása. „Először úgy fogalmaztuk meg, hogy Csipike 60 éves, de amikor elkezdünk jobban utánanézni a történetnek, rájöttünk, hogy ez ennél bonyolultabb” – magyarázta.

Mint kiderült, a történet már 1964 és 1965 között megjelent képregény formájában a Napsugár folyóiratban, Fodor Sándor szövegével és Rusz Lívia

rajzaival, a könyv pedig csak 1966-ban látott napvilágot. Ezért kapta a tárlat a Csipike 60+ címet. A kurátor szerint különösen izgalmas volt felfedezni, hogy Rusz Lívia minden új kiadás esetében újrarajzolta Csipike világát. „Nem egyszerűen elővette a régi rajzokat és leporolta őket. Minden alkalommal újraalkotta az egész képi világot, mindig másként látta az erdőt és a szereplőket” – fogalmazott.

Ladó Ágota hangsúlyozta: fontos céljuk volt az is, hogy Rusz Líviát a közönség ne csupán illusztrátorként, hanem Csipike egyik alkotójaként is lássa. „Mindenki úgy ismeri a történetet, mint Fodor Sándor meséjét, de a mi nézőpontunkból Rusz Lívia ugyanolyan mértékben alkotója Csipikének, hiszen elsősorban úgy él bennünk a figura, ahogy ő megrajzolta” – mondta.

A kiállítás egy új értelmezési szempontot is felvet: mi vezetett Csipike „gonosszá válásához”?

A muzeológus szerint a történet egyik fontos szála, hogy a főhős elveszíti hitét azokban a mindennapi szokásokban és rítusokban, amelyek addig biztonságot és értelmet adtak az életének. „Arra szeretnénk ösztönözni a látogatókat, hogy gondolkodjanak el azon: a saját életükben mik azok a szokások és közösségi rítusok, amelyek megtartják őket” – magyarázta. Ehhez kapcsolódtak a Sepsibookon tartott gyerekprogramok is, ugyanis a májusi sepsiszentgyörgyi könyvvásáron és kortárs irodalmi fesztiválon láthatta először a közönség a kiállítást.

A tárlat a Sepsibook után a csernátóni Haszmann Pál Múzeumba került, ahol június 18-ig látogatható. A nyár folyamán ugyanakkor a kincses városban, a Quadro Galéria melletti Aluvial kiállítótérben nyílik meg újra a tárlat, várhatóan a Kolozsvári Magyar Napok idején, és az ősz folyamán is látogatható marad csoportok számára.

B. L. J.

Atlantában mérettetik meg a csíkszeredai Fabton robotikacsapat

Hatalmas lehetőség előtt áll a csíkszeredai Fabton Lego robotikacsapat, amely a First Lego League Magyarország nemzeti döntőjén elért eredménynek köszönhetően a tervek szerint az Atlantában, június elején szerveződő világbajnokságon mérettetik meg. „Számunkra ez egyszerre hatalmas megtiszteltetés és óriási felelősség. Egy kis erdélyi közösségből indulva eljutni oda, hogy Magyarországot képviselhetjük egy ilyen rangos nemzetközi világversenyen, azt jelenti, hogy a sok évnyi mun-

A csapat egyik edzője a Barca nevű kezdeményezésükről is beszélt, amelyet az egyesült államokbeli First Lego League Georgia Ramblin' Robots Invitationals versenyén is bemutatnak.

ka, kitartás és tanulás valóban eredményt hozott. Az út idáig nagyon hosszú volt. Rengeteg felkészülés, sikerek és kudarcok váltották egymást. Nemcsak robotépítésről szólt ez az egész, hanem csapatmunkáról, problémamegoldásról, kommunikációról és arról is, hogyan tudunk együtt fejlődni. A versenyek során folyamatosan tanultunk a hibáinkból, és minden egyes megmérettetés után próbáltunk egy szinttel jobbak lenni” – mondta Simon Norbert, a Fabton oktatási központ alapítója. Hozzátette, különösen fontos számukra, hogy nemcsak egy robotikai csapatként lehetnek jelen Atlantában, hanem fiatal erdélyi innovátorokként is, akik szeretnék megmutatni, hogy innen is lehet nemzetközi szintű projekteket létrehozni és kitartó, több éves munkával hatalmas eredményeket elérni.

A csapat egyik edzője a Barca nevű kezdeményezésükről is beszélt, amelyet az egyesült államokbeli First Lego League Georgia Ramblin' Robots Invitationals versenyén is bemutatnak. Mint kifejtette, a projekt ötlete abból indult, hogy szerettek volna egy valós problémára valódi megoldást találni, ugyanis kutatásaik során találkoztak azzal a problémával, hogy a régészeti leletek szállítása és tárolása sok esetben komoly kihívást jelent. Rámutatott, ezek a tárgyak gyakran rendkívül sérülékenyek, és már kisebb rázkódás vagy nem megfelelő tárolás is károsíthatja őket.

„Innen jött az ötlet egy intelligens, moduláris védődobozt létrehozni, amely nemcsak fizikailag védi a leleteket, hanem különböző szenzorok segítségével figyelni tudja a környezeti körülményeket is. A rendszer képes érzékelni például a páratartalmat, a hőmérsékletet, így monitorozni tudjuk a tárgy körülményeit és biztosítani, hogy nem sérül a lelet. Ebből nőtt ki a Barca Edu irány, ami már nem egy hagyományos tananyag, hanem egy

élményalapú, gamifikált kincseskönyv (Csíki kincseskönyv). A cél az volt, hogy a diákok ne passzív befogadók legyenek, hanem aktív felfedezők: feladatokon keresztül ismerjék meg a régészeti leleteket és a helyi történelmet” – magyarázta a Csíkszeredában és Nagyváradon működő központ alapítója.

Hozzátette, a kincseskönyvben többféle feladattípus jelenik meg: felfedezés, ahol részleteket kell észrevenni leleteken; rekonstrukció, ahol a tárgyak eredeti formáját kell elképzelni; valamint logikai rejtvények és keresztrejtvények. „A projekt alapját a Csíki Székely Múzeum régészeti anyagai és helyi gyűjteményei adták, így a tartalom erősen kötődik Csík térségéhez és a valós leletekhez. A Barca Edu így nemcsak egy oktatási eszköz lett, hanem egy kísérlet arra, hogyan lehet a helyi örökséget közelebb hozni a fiatalokhoz élményszerű, interaktív módon. A Barca számunkra azért különleges, mert a technológiát nem önmagáért használjuk, hanem kulturális örökségünk védelmére és edukációra. Ez mutatja meg igazán, hogy a robotika és az innováció hogyan tud társadalmi értéket teremteni” – hangsúlyozta az oktató.

A csapat edzőjétől azt is megkérdeztük, hogy mit szeretnének, hogy a nemzetközi közönség és a zsűri vigyen magával a Fabton csapatról és a Barca projektről, illetve milyen üzenetet

A rendszer képes érzékelni például a páratartalmat, a hőmérsékletet, így monitorozni tudjuk a tárgy körülményeit és biztosítani, hogy nem sérül a lelet. Ebből nőtt ki a Barca Edu irány, ami már nem egy hagyományos tananyag, hanem egy élményalapú, gamifikált kincseskönyv.

szeretnének közvetíteni a világ felé fiatal erdélyi innovátorként. „Azt szeretnénk megmutatni, hogy a technológia nemcsak a jövőről szól, hanem a múlt értékeinek megőrzéséről is. A Barca projekt számunkra azt bizonyítja, hogy a fiatalok kreativitással, kíváncsisággal és kitartással valódi problémákra tudnak megoldásokat találni. Szeretnénk, ha a zsűri és a nemzetközi közönség egy olyan csapatot látna bennünk, amely szenvedéllyel dolgozik, képes együttműködni, és nem fél nagyot álmodni. Fiatal erdélyi innovátorként azt az üzenetet szeretnénk közvetíteni, hogy nem számít, honnan indul valaki, megfelelő közösséggel, munkával és hittel bárki képes lehet nemzetközi szintre eljutni” – hangsúlyozta Simon Norbert.

B. L. J.

Búcsú az alma matertől, jelműes batyuval

A székelyudvarhelyi Baczkamadarasi Kis Gergely Református Kollégium ballagási ünnepségén 53 diák vette vállára a jelműes batyut, benne az útravalóul szolgáló pogácsával és sóval, míg előbbi az élet bölcsességét, és azt jelműezi, hogy az életben nemcsak öröme, hanem nehézségek is vannak utóbbi a mindennapi megélhetést, a gondoskodást és a bőséget jelenti. Sipos István, az iskola igazgatója a városközponti református templomban búcsúztatta el a végzősöket és kívánt számukra sok sikert a felnőtt élet küszöbén.

FOTÓK • NAGY-NAGY MÓNICA

Mi a csuda az az „egyszülős klub”?

2025 októbere végétől működik Brassóban az Egyszülős családok klubja, amelynek keretében azok a magyar családok találkoznak havonta, amelyeknek egy szülő és egy (vagy több) gyerek felállásban zajlanak a hétköznapijaik. A klub célja egy olyan támogató közeg létrehozása volt, amelyben a szülők megoszthatják a hasonló gondjaikat, beszélhetnek kihívásaikról, találkozhatnak azokkal a társaikkal, akiknek mindennapjai ugyanebben a struktúrában telnek. Mindemellett a találkozások különböző pszichonevelési témák köré szerveződtek: olyan fontos tudnivalók hangzottak el, amelyeket a klubtagok egyéni fejlődésükben, kapcsolatépítésükben, gyermekeikkel és a környezetükkel való viszonyukban felhasználhatnak.

A klub elindítása mérőföldkőnek számít a brassói közösségi életben, első fél éve pedig – amelynek most értünk a végére, szeptembertől pedig folytatjuk a tevékenységeket – egyfelől egy nagyon határozott irányvonal követéséről szólt a témák tekintetében, másfelől pedig arról a természetsszerű bizonytalanságról, ami a tagságot és a lehetséges tagtoborzást vagy a tevékenységekhez való felzárkózást illeti. Mindemellett, hogy nem adjuk fel a közösségben életében való jelenlétünket, folyamatosan hírt adunk a klub létezéséről és a soron következő pszichonevelési foglalkozás témájáról, tartunk nyitott klubtalálkozókat, ahová a támogató közegünket is meghívjuk, azt látni kell, hogy egy ilyen kezdeményezés nem örvend osztatlan sikernek és maradéktalan (vagy legalább kíváncsi) elfogadásnak. A tapasztalat az, hogy a klubtagoknak maguknak kell beszerezniük azt az erőt, amivel a társadalom előtt egyedülálló szülőként megmutatkoznak, illetve fellépnek, kiállnak a klub létezése mellett. Ez a rész meg is van (ezen dolgoztunk a klub létrejötté óta), viszont határozottan jól fogna és semmiféle „hagyományos értékrend” felszámolásával nem járna, ha idővel az előítéletes magatartás legalább fakulna, halványodna a magyar közösség többi tagja részéről.

Keveset firtatott társadalmi jelenség, a pletyka

Érdekképviseleti támogatása viszont van az újonnan szerveződött közösségnek, ez pedig nagyon fontos fegyvertény és felhajtóerő. A klub kezdeményezője az RMDSZ Brassó megyei nőszervezete

Ünnepi készülődés a gyermekekkel

Ambrus Izabella elnök személyében, aki minden tekintetben támogatja a foglalkozásokat, havi rendszerességgel gondoskodik a helyszínről (előbb az Áprily Lajos Főgimnázium osztálytermeiben, majd az RMDSZ megyei szervezetének székházában, illetve ifjúsági szervezete termeiben), részt vesz a tevékenységekben. Szerveztünk már karácsony előtti ünnepi foglalkozást az ünnepi kimerülésről, amelyet a gyermekekkel való közös adventikoszorú-készítés egészített ki, és tartottunk már egy magyar, illetve egy román nyelvű nyitott klubtalálkozót magyar és román barátnőink részvételével egy népszerű, de keveset firtatott társadalmi jelenségről – a pletykáról. Ez a két nagyobb esemény körülbelül illusztrálja azt a szélesebb spektrumot, amelyen

a következőkben is mozogni kívánunk mind a témák, mind pedig az eseményeken való jelenlét tekintetében.

A klubtalálkozók idején gyerekfelügyeletet is biztosítottunk, hogy ezzel is támogassuk a részvételt, ne jelentsen külön gondot a gyermekek logisztikája, elhelyezése, és bár többen is inkább a nagyszülői segítséget vették igénybe, a klubnak ez fontos szolgáltatása a továbbiakban is, hiszen jelzésértéke is van: tudjuk, hogy ez főként hétközben külön odafigyelést és szervezést igényel az egyszülős családokban.

Ugyancsak az első időszak megvalósításai közé tartozik az is, hogy márciusban két klubtagunk is részt vett az egyszülős klubok Kárpát-medencei fórumán, amelyet Budapesten szervezett

meg az ottani szervezet, az eseményről pedig friss nézőpontokkal és információkkal tértek haza, betekintést nyertek a hasonló közösségek működésébe, és ismét alkalmuk volt meg tapasztalni azt, hogy hasonló életformájú társakkal találkozni erős jelent.

Határaink, önértékelésünk

Ami a tartalmi részt illeti, a klubtalálkozók két részből álltak: egyfelől megosztottuk egymással az elmúlt időszak fontosabb személyes történéseit (a gyermekek, a munkahely és a fontosabb kapcsolataink vonatkozásában) és támogatón reflektáltunk ezekre a tapasztalatokra, ezt követően beszéltük meg az előzőleg a közösségi médiában is meghirdetett havi témát, amelyet egy művészetterápiás gyakorlattal zártunk. Az első időszak témái voltak:

1. a határaink: amelyek kapcsán az egyedülálló szülők pszichonevelési támogatásokat kaptak az egyén egészséges, a mi kultúránkban nem igazán tisztelet-

4. a humor és annak szerepe az életünkben – ezzel a témával zártuk a klub első fél évét egy rendhagyó és nyitott találkozón a Brassó melletti Négyfaluban, az 5. Községi Gyereknapon, a Barcsági Csángó Alapítvány szervezésében. Egy nappal korábban, május 31-én pedig egy másik nyilvános eseményre is sor került a brassói Tavaszi Sokadalomban, amelynek második napján beszéltünk a klubtagokkal az eddigi tevékenységeinkről, és azt is felfedtük: szoktuk-e szidni a férfiakat a havi eseményeinken? Tudjuk, hogy ez a kérdés merül fel elsőként azokban, akik a klub létezéséről értesülnek, a válasz pedig továbbra is az: nemhogy nem szoktuk szidni, ha-

lehet egy ilyen közösség, elő is merjenek lépni a névtelenségből és a korábban már jelzett előítéletek miatt bizonytalanságból. Hogy mik lehetnek ezek az előítéletek: 1. „reklámozzuk” az egyedülálló szülői mivoltot, 2. „meg akarjuk mutatni”, hogy férfiak nélkül is lehet, 3. romboljuk a hagyományos családi értékrendet, 4. a saját dolgainkkal bíbelődünk ahelyett, hogy újabb párkapcsolat kialakításán „dolgoznánk”... Ezek lennének dióhéjban a legkézenfekvőbb kifogások, amelyek felmerülhetnek. Egyben tükrözik is azt, hogy mekkora általános értetlenség és felszínesség veszi körül ezt az életmódot és élethelyzetet. Valamennyi ellenvetést pontról pontra le lehetne

Tapasztaltabb klubvezetőktől tudjuk – hiszen ilyen közösségek működnek Székelyföldön, Partiumban és Bánságban is –, hogy egy-egy közösségben hosszú és kitartó munkára, állandó tevékenykedésre és láthatóságra van szükség.

ben tartott hatáiról, amelyeket a későbbiekben a gyermekeknek is megta-
nítathatunk,

2. az önértékelés-önbízalom-önbecsülés: ezt a hármas fogalomkört is körüljártuk egy másik alkalommal, vagyis azt, hogy milyen szempontok és vélemények alapján tartjuk magunkat valamire,

3. az egészséges düh kifejezés: ez a valódi tabutéma is terítékre került, hiszen a düh leginkább elítélt és társadalmilag megbélyegzett érzelem, amely viszont az egyszülős családokban igazi kihívás, mert szabályozása minden esetben egyetlen szülő gyakorta megterhelő feladata.

FOTÓK • BARTHA RÉKA ARCHÍVUMA

Klubalapító találkozó

nem várjuk sorainkba, hogy megosszák a maguk tapasztalatait, illetve a klub következő fél évében megbeszélésre ajánlott filmek között is vannak egyedülálló apákról szóló mozgóképek. Sőt a szeptemberi rendhagyó évadkezdő alkalmunkon az irodalom mellett erről a szülői szerepről is beszélgetünk majd Tamás Dénes íróval.

A legkézenfekvőbb kifogások

Az eddigi tapasztalatok alapján a klubtagság létszáma állandó, 6-7 szülő jár rendszeresen, és ők egyben azok is, akik ezt a társadalmi státust felvállalták. Tapasztaltabb klubvezetőktől tudjuk – hiszen ilyen közösségek működnek Székelyföldön, Partiumban és Bánságban is –, hogy egy-egy közösségben hosszú és kitartó munkára, állandó tevékenykedésre és láthatóságra van szükség ahhoz, hogy azok, akiknek tényleg hasznukra

bontani, azonban nem fogok itt ezeknek túl nagy teret szentelni, inkább csak annyit mondok el röviden: azok a témák, amelyekkel az első fél évünkben foglalkoztunk, mind-mind hozzájárulnak a klubtagok énjének megerősítéséhez és ezáltal pedig jobb minőségű társas és párkapcsolatok kialakításához. Ezeken túl, valamennyi egyszülős család helyzete és létrejötté egyedi, nem húzható fel egyetlen kaptafára, így pedig a szülők válását követő gyászidőszaknak is más-más fázisában vannak időtől, helyzettől és a jelen körülményeitől függően.

A szerző művészetterapeuta, foglalkozásvezető.

BARTHA RÉKA

bartha.reka.emese@gmail.com

Beszélgetés a szentegyházi szabadtéri passiójáték rendezőivel

Passiót nem lehet szenvedés nélkül játszani

Tizenhét éve sokszereplős szabadtéri passiójátékot láthatnak a húsvéti-pünkösdi időben a szentegyházfalusi lakosok és mindazok, akik meghívják közösségükbe a György házaspár által vezetett, kisebb-nagyobb diákokból álló „színtársulatot”.

Ida római katolikus hittanár a helyi iskolában, Attila a Szent Gellért Alapítvány vezetője, négy gyermek szülei ők.

György Idával és Attilával az idei pünkösdvasárnap esti helyi előadás után ültünk le beszélgetni. Ez a passió ugyanis a Szentlélek eljövételével zárul, így ezen az ünnepen is bemutatják.

Ozsváth Judit: *Mikor indult és hogyan kezdődött a sokszereplős szabadtéri passiójátékos történetek?*

György Ida: A Szent Gellért Alapítvány tizenöt éves születésnapjára egy rövid életrajzi előadást tanultunk be a névadóról, Gellért püspökről, mindössze hat fiatallal, narrációval, zenével és pantomimmal. Egyszeri alkalomnak szántuk. Aztán a fiatalok azt mondták, csináljunk még valamit. Sorra játszottuk a magyar szentek élettörténetét és a Szent Gellért-templomunk búcsúünnepén bemutattuk azokat. Mi írtuk a szöveget, kolleganőnk, Ilyés Kinga pedig zenét keresett a jelenetekhez. Nem voltunk és nem vagyunk szakemberek. Egyszerűen csak elképzeltünk valamit, ami aztán kikerekedett. 2009-ben alkottunk meg egy „templomi” passiót, 2010-ben már szabadtéren játszottunk. Ma már tudjuk, hogy ezt a Szentlélek nélkül, a magunk erejéből nem tudtuk volna megalkotni. A Szent Gellért Alapítvány célkitűzése a fiatalok keresztény életre nevelése. A passiózás nagyszerű lehetőség arra, hogy a fiatalok „odakeveredjenek” Jézus közelébe. Ahogy teltek az évek, egyre erősödött bennünk a meggyőződés, hogy „működik”. A fiatal bármilyen szerepet kap, elkezd foglalkozni vele. Tudatosan vagy nem, de hatni fog rá a saját és a többiek szerepe, alakítása is.

Jelenet a passióból

O. J.: *Milyen meghatározó élményeitek vannak a kezdeti időből?*

Gy. I.: Amikor szabadtérre merészkedtünk, nemcsak a tér, de a lehetőségek is „kitágultak”. A kezdeti hat fiatalhoz újabbnak csatlakoztak. Az alapítvány keretében korábban már működött ifjúsági csoport, különféle önkéntes programok is futottak, ezekből kerültek ki a fiatalok. Többnyire egyetemista vagy felnőtt fiatalok jöttek. A szereposztás, a közösségi élmény, a kihívások mindnyájunkat lelkesítettek. A ruhákat magunk varrtuk, az eszközöket „szereztük”. A kereszt és a színpad az alapítvány asztalosműhelyében készült.

György Attila: Nagyon sokat gondolkodtam, hogy történjen a keresztre feszítés. Sok filmet megnéztem, de úgy gondolom, a mi passiónk keresztre feszítésének technikájához a jó Isten adta az ötleteket. Kezdetben Jézus Jeruzsálembé való bevonulása volt az első jelenetünk és Jézus eltemetése az utolsó. Aztán kiterjesztettük és megcsináltuk a feltámadás jeleneteit is, egészen a Szentlélek eljövételéig. Sőt kezdésre bekerült a csodálatos kenyérszaporítás jelenete.

O. J.: *Jól látszik, hogy ez nem egy produkció, hanem egy közös ajándék, amit a fiatalok nyújtanak át a közönségnek. Életteli, őket megszólító akar lenni és az is... Mi teszi ilyené?*

Gy. I.: Nem tudom megmagyarázni. Valóban az a célunk, hogy játszunk és játszva megérintődjünk. Mi, akik részesei vagyunk szereplőként, rendezőként. És valóban, sokszor a próbákon is megérintődjünk. Ez az alap. Aztán, aki megnézi az előadást, bevonódhat. Ez a Szentlélek munkája. Az évek során arra jöttünk rá, hogy nem a tökéletes alakítás vagy elhelyezés a legfontosabb, sőt még a bakikon sem múlik semmi. Az üzenet lényegének megértése, az, hogy Jézus értünk halt meg, a befogadó felén múlik. Ha nyitott a lelke, az elbakizott jelenetek is képesek lesznek hatni rá. A dramatizálásban nagy lehetőség van.

O. J.: *Nincs szöveg, vagy ha van is, az nem a szereplők szájából hangzik el. Ezzel „kevesebb” tehát, de mégsem érezni kevésnek. Miért van ez így? Milyen plusz van benne?*

Gy. A.: Jézus szenvedéstörténete alapvetően ismerős lehet sokaknak.

Nem arra törekedtünk, hogy minden esemény részletesen el legyen játszva. Az volt a cél, hogy a történet fontosabb eseményei legyenek bemutatva, egyszerűen, lényegre törően, mély, kifejező gesztusokban, „nagy” mozgásokban. Tudatában vagyunk annak, hogy amatőrök vagyunk. Vigyázunk arra, hogy ne „túlozzunk” el jeleneteket, mert az visszásan is hathat. A jelenet hangulatához illesztett zene erejében is bízunk. Azt tapasztaltuk, hogy megfelelő zenei aláfestéssel, szöveg nélkül is eljut az üzenet. A narrált szövegek esetében pedig fontosnak tartottuk, hogy autentikus, pontosan idézett bibliai passzusok legyenek.

O. J.: Látszik-e valamilyen változás a gyerekeken, fiatalokon egy-egy felkészülési vagy előadási szezon után? Személyes és közösségi életüket hogyan alakítja ez a – talán nem túlzás azt mondani, hogy – „szent projekt”?

Gy. I.: A próbák és előadások ideje – januártól pünkösdig – egy intenzív „passiózó” idő. Ekkor nagyon erős közösségi élményekben van részünk. Együtt kell működni a szerepekben, fizikai közelségben kell lenni egymáshoz, fontos bízni abban, akivel egy jelenetben vagyunk. Mindenki fontos, akár főbb szereplő, akár statisztá. Passiót csak „tömegben” lehet játszani. Bár nem volt elvárás, hogy minden résztvevő mélyen hívó legyen, mégis sokan vannak, akik erősödtek hitükben, maradandó közösségi élményekkel gazdagodtak. Mindig vannak olyanok, akik mélyen megélik az egész folyamatot. Az évek során azt láttuk, hogy nagyon sok barátság, közösség alakult, sőt szerelmek és házasságok is születtek.

Gy. A.: A résztvevők nagyon különbözőek. Vannak hívó családból érkezők, és vannak akik a társaik hívására csatlakoznak. Nem látszik rögtön a változás. Bár önmagában az, hogy egy tizenéves bevállal egy szerepet, és elköteleződik egy évadra, már egy döntés azokkal szemben, akiknek bár lenne lehetőségük, mégsem szállnak be. Az elmúlt 18 évre visszatekintve jól látjuk, hogy sokaknak sokat jelentett a passiózós időszak. Személyiségük fejlődött, kapcsolataik erősödtek, a hithez való viszonyulásuk pedig mindenképpen pozitívan alakult. Az is érdekes, ahogy sorban

állnak egy-egy szerepért. Ha több évig marad a csapatban egy fiatal, lehetősége van kipróbálni több szerepet is: lehet főpap vagy Jézus, de katona vagy János apostol is.

O. J.: Az *Europassionnak* is tagjai vagytok. Mit jelent ez számotokra?

Gy. A.: Évek óta részt veszünk ennek a passiójátékokat és a szakrális színjátszást népszerűsítő európai kulturális és vallási szövetségnek a találkozóin. Izgalmas látni a sokféle nagynevű passiójátékot Európa számos országából. Ezek az alkalmak lehetőséget adnak az ismerkedésre és abban való megerősödéssre, hogy passiót játszani jó. A ma kétszáz éves neves passiójátéknak is volt valamikor egy kezdete. Mi is elkezdtünk valamit, ami tizennyolc éve töretlenül megvan... Szóval az ilyen kontinuitást látva erőt kapunk a folytatáshoz.

O. J.: Meséljete néhány emlékezetes élményről a passióhoz kapcsolódóan!

Gy. I.: A 18 év sok fiatait, arcot, közös élményt hoz. Örünk mély megérintődések, de nagyon sok bakit és abból fakadó vicces sztorit is. Mindig van mesélő, ha összehátrálkozik pár ember, aki passiózott. Amiket Istennel, Istenért csinálunk együtt, azok mélyen ott maradnak a szívünkben.

Az egyik legerősebb közös élményünk a didergés. A szabadtéri próbáink és az előadásaink is vacogósak. Húsvétkor errefelé még inkább tél van, mint tavasz. Egy alkalommal az előadás alatt olyan hőzápor kerekedett, hogy szó szerint behavazta a keresztre feszített Jézust. Nagyon nehéz volt végigcsinálni! És ma is az. A szereplők még csak megoldják, de Jézusnak ki kell bírnia ruhátlanul. A sok év alatt megértettük: passiót nem lehet szenvedés nélkül játszani.

A bakik is nagyon emlékezetesek. Például alig sikerül kivitelezni a keresztre feszítést, vagy éppen a keresztről való levétel jelent nehézséget, mert az átfázott kezek nem tudják kioldani a csomót, lezuhan a keresztről az INRI-tábla, késnek a fáklyák, mert nehézségbe ütközik a begyújtásuk, betéved egy-egy kutya vagy tehén a jelenetbe, a katona, aki részt vett a keresztre feszítésben, érzelmileg bevonódva szemléli

Máriát, ahogy siratja a keresztről levett Jézusát...

O. J.: *Pedagógusként, szülőként ti sokat beleadtok ebbe a munkába. De mit kaptok általa?*

Gy. I.: Mi is csak csodálkozunk, hogy még vagyunk. Mindig tudtuk, hogy mi-

György Attila és György Ida, a passiójáték rendezői

ért jó ez a „szent projekt”, de olykor komoly nehézségekbe ütköztünk. Aztán a Jóisten valahogy mindig átlendített, megerősített. Az előadások után van *Hogy élted meg?*-körünk, ebben látjuk a fiatalok megmozdulásait. Ez a legmélyebb élmény, ami továbbblendít. A legnehezebb, hogy minden szerep legyen lefedve. Voltak nagyon „böjtös” évek is, a passió mégsem maradt el.

Gy. A.: Igen, a gyermekeink is velünk együtt élték meg a passiózást. Mind-egyikük kapott ruhát és pálmaágat, az idősebb sérült gyermekeink is velünk tartottak sok évig. A kisebbek pályás koruktól részesei a próbáknak, előadásoknak. Valamikor a síró asszonyok karján vagy oldalán „szemlélődtek”. Ma már ők is részt vállalnak a szerepekből és a háttér munkából, a színpadépítésből, pakolásból, szervezésből is. Bízunk abban, hogy továbbra is használni fog bennünket a jó Isten ebben a szolgálatban, és azért imádkozunk, hogy nélkülünk is tovább éljen majd a szentegyházai szabadtéri passió.

OSZVÁTH JUDIT

oszvathjudith@yahoo.com

RáhangoLó: fejlesztő program óvodásoknak

A sepsiszentgyörgyi Hófehérke Napköziotthon RáhangoLó fejlesztő programjában közel 70 lelkes, kíváncsi nagycsoportos óvoda vett részt. A projekt a Hófehérke Egyesület valamint Sepsiszentgyörgy Városi Tanácsának támogatásával valósult meg a Vadon Egyesület által működtetett Vadon Lovas Központtal partnerségben. Az óvoda gyerekei lételeme a mozgás, az optimális értelmi fejlődés feltétele minél több szabad levegőn, természetes környezetben való játék. Ugyanakkor a természettel, állatokkal való kapcsolat bizonyítottan pozitív hatással van a gyerekek személyiségfejlődésére. Ezen gondolatok mentén terveztük és valósítottuk meg a nagy sikernek örvendő RáhangoLó elnevezésű lovas projektünket.

A program legfontosabb célkitűzése volt, hogy a lovakkal való kapcsolat, tevékenység során fejlődjenek a gyerekek fizikai, érzelmi és szociális készségei, miközben biztonságos, támogató környezetben ismerkednek a lovaglás alapjaival.

Nyolc héten át heti egy alkalommal látogattunk ki a benedekmezői lovas központba, ahol a gyerekek természetes környezetben, közvetlen élmény és tapasztalatszerzés útján ismerkedtek és kerültek közeli kapcsolatba a lovakkal. A tevékenységek fokozatosan épültek egymásra, első héten ismerkedtünk a lovakkal, ezt követően a biztonságos lóhátonülést gyakoroltuk, majd következtek a komplexebb feladatok: kisebb lovaglás és irányítás, akadálypálya, labirintus, célbadobás a ló hátáról. Az élményalapú tanulás során olyan készségek képességek fejlesztése került előtérbe, amelyek segítik a gyerekeket a csoportban való együttműködésben, tanulásban, egymás elfogadásában, megértésében, ugyanakkor elengedhetetlenek a társadalomban való optimális boldoguláshoz, kölcsönös tiszteletben való együttéléshez.

A szakszerűen felépített tevékenységek során látványosan fejlődött a gyerekek egyensúlyérzéke és koordinációja, hiszen folyamatosan alkalmazkodniuk kellett a ló mozgásához, javult a testtartásuk, finommotoros képességeik. A fizikai fejlődés mellett különösen fontosnak tartjuk a lovaglás szocio-emocionális képességekre gyakorolt hatását: a nagy és erős állattal való együttműködés önbizalmat adott az elején még kevésbé bátor gyerekeknek is, az állatok gondozása felelősségvállalásra tanította őket. A közösségi élmények hatására erősödött a csapatszellem, a gyerekek közötti kommunikáció. A ló jelzéseinek megértése nagyfokú érzékenységet és figyelmet igényel, ezáltal nagymértékben fejlődött a gyerekek empátiája, alkalmazkodó, együttműködő képessége. A projekt sikerességét támasztja alá a részt vevő gyerekek minden alkalmat izgatottan váró lelkesedése, egyetlen alkalommal sem lankadó kíváncsisága, a tiszta gyermeki szeretet megnyilvánulása az állatok iránt, a szülők részéről érkezett számos pozitív visszajelzés.

GÁSPÁR TÍMEA ENIKŐ, SALA ANNA MÁRIA

Vidám és tartalmas megméréstetés

Különleges hangulat lengte be a Kolozs megyei Kisbács napközis óvodájának udvarát és termeit, ahol április végén szervezték a XI. Kiskurutty Játéktanoda megyei szakaszának soron következő fordulóját. A rendezvény célja ezúttal is az volt, hogy a gyermekek számára élményalapú tanulási lehetőséget biztosítson, miközben fejleszti együttműködési készségeiket és problémamegoldó gondolkodásukat. Az eseményen négy óvodai csoport négytagú gyermekcsapata vett részt, amelyek játékos felada-

Az üzenet értelmében az alázatosság és szerénység egyben a méltóság fokmérője lehet. A csapatjáték nemcsak a részt vevő négy óvodásnak szól, hanem a teljes óvodai csoportot megcélozta.

tokon keresztül mérhették össze tudásukat, ügyességüket és kreativitásukat. A Méhecske Óvoda **Zümikéi**, a Napsugár Óvoda **Napsugarai**, a Hársfaillat Napköziotthonos Óvoda **Méhecskéi** és a házigazda **Kisbácsi Korvinjai**, valamint lelkes pedagógusai ismét megbizonyították, hogy játszani csak akkor érdemes, ha a csapat sikerét közösségben élik meg a résztvevők, baráti szeretet és tisztelet által teszik próbára bátorságukat, kitaratásukat és leleményességüket. A Játékot Kádár Ammamária pszichológus üzenetével indította Tamás Tihamér Levente játékvezető, a Monostor negyedi Méhecske Napköziotthonos Óvoda óvó bácsija, miszerint: *Aki látni akar, annak le kell szállnia a lóról.* A feladatokat *A bíró leánya*, Mátyás király nevéhez kapcsolódó népmese alapján összeállított forgatókönyv mentén szervezték meg.

A gyermekek így nem csupán játékos kihívásokkal találkoztak, hanem egy történet részeseivé is válhattak. A mese motívumai végigkísérték az egyes állomásokat, ahol logikai feladványok, mozgásos játékok - babzsák célba dobása és kreatív tevékenységek – agyagkorsó díszítése váltották egymást. A felkészülés során a gyermekek élményekkel, tapasztalatokkal, néprajzi adatok értékes információival, azaz **kincsekkel** gazdagodtak, amelyek összesítését a csapat gyűjtőútja eredményeképpen egy *lapbookba* sűrítette. A mesebeli orsó, a malomkő vagy a korsó nem letűnt korok elfelejtett, néma tárgyaiként, hanem emberi értékek hangos üzeneteként szólította meg a gyermekeket. Nem véletlenül mondogatta gyakran Mátyás király, hogy *„nem a rang teszi az embert, hanem a szíve és az esze!”*. Az üzenet értelmében az alázatosság és szerénység egyben a méltóság fokmérője lehet. A csapatjáték nemcsak a részt vevő négy óvodásnak szól, hanem a teljes óvodai csoportot megcélozta. Az óvodai csoporton belüli felkészülés, anyaggyűjtés, feldolgozás, értékesítés és kivitelezés minden kisóvodást megszólított, mindenki a tudásához, képességeihez és készségeihez mérten hozzájárult a közös produktumhoz. A Kiskurutty Játéktanoda hasznossága éppenséggel abban rejlik, hogy nemcsak a benevezettek, hanem a teljes csoport részesül a „feltárt” **kincsekben**.

A szervezők kiemelték, hogy a Kiskurutty Játéktanoda nem verseny a szó hagyományos értelmében, hanem egy olyan közösségi játék, egy élmény, amely a gyermekek fejlődését és örömet helyezi a középpontba. Az egyik legnagyobb előnye, hogy a gyerekek játékos formában tanulnak. A különböző feladatok – legyen szó mozgásos pályákról, logikai játékokról vagy meséhez kapcsolódó kihívásokról – észrevétlenül fejlesztik a gondolkodást, a memóriát és a kreativitást. Mivel mindez élménnyel párosul, a tanulás sokkal hatékonyabb és

maradandóbb. A gyerekek megtanulnak együttműködni, figyelni egymásra, közösen megoldani feladatokat. Megtapasztalják, milyen egy csapat tagjának lenni, és azt is, hogyan kell elfogadni mások sikerét. Ez különösen fontos az óvodáskorban, amikor a közösségi szabályok elsajátítása még formálódik. Nem elhanyagolható az önbizalom erősítése sem; a kisebb kihívások leküzdése, a pedagógusok bátorítása és a közös sikerélmény mind hozzájárul ahhoz, hogy a gyermekek higgyenek saját képességeikben.

A megyei játékot Demény Piroska egyetemi docens, Szabó Décsi Erika

A mese motívumai végigkísérték az egyes állomásokat, ahol logikai feladványok, mozgásos játékok - babzsák célba dobása és kreatív tevékenységek – agyagkorsó díszítése váltották egymást.

módszertanos óvónő és Szabó Gábor szaktanfelügyelő támogató jelenléte, a felkészítő pedagógusok: Kilin Tünde, Tamás Tihamér Levente, Jankó Hajnalka, Bartha Evelyn, Éles Kriszta, Barabás Boglárka, Farkas Andrea és Gergely Erika-Magdolna, valamint a nap főszereplői: a **Zümik** – Kun Tekla-Boglárka, Major Erik, Sárk Emma-Paula és Silye Sámuel, a **Napsugarak** – Kolozsi Bendegúz, Mátyás Alíz, Márton Ákos-Leon és Toth Emma-Anna, a **Kisbácsi Korvinok** – Ábrahám Zsanett, Nagy Sára, Oláh Péter és Varga Dalma és a **Méhecskék** – Fodor Tamara, Górgó Zsófia, Szabó Dávid és Trif Noel lelkesedése és kíváncsisága határozta meg.

**GERGELY ERIKA-MAGDOLNA,
ÓVODAPEDAGÓGUS**

Humor és... egyéb állatfajták

Azt, hogy mennyire fontos szerepet tölt be életünkben a humor és az annak nyomán keletkező nevetés, kutatások is bizonyítják, amelyek szerint már négy hónapos korunktól fogékonyak vagyunk annak valamelyik formájára. Ha megnézzük azt, hogy a pici babák hogyan fejezik ki a legfontosabb érzelmeiket, akkor két konkrét megnyilvánulást látunk: a sírást és a nevetést.

Aztán hovatovább, a nevelés során pont ezt a két megnyilvánulást kezdjük el korlátozni, és ezzel tulajdonképpen azt mondjuk a gyermeknek, hogy sem igazán szomorúnak, sem pedig igazán vidámnak lenni nem természetes. „Ne sírj, mert nagy fiúcska/kislány vagy”, illetve „ne kacagj, mert ez nem kacagnivaló”... A nevelés során tehát mi, felnőttek szeretnénk megmondani, hogy mikor kell sírni, és mikor kell kacagni, de valahogy azt gondoljuk, hogy nevetni talán mégis inkább lehet, mint sírni... Ennek a magyarázata pedig nagyon egyszerű, mert ebben egyetlen szempont van: melyik érzelem a kevésbé zavaró számunkra. Amint észrevehetjük, itt nem jelenik meg szempontként az, hogy miként is érzi magát a gyermek, mintha a két megnyilvánulás nem ettől függene leginkább, hanem valamely külső tényezőtől, amelyet megpróbálunk ráerőltetni...

Azonban néha nagyon mellé megy a dolog és a nevelésben valami nem stimmel, ennek pedig két láttelepe is van: a gyerekek fikázzák az iskolában azt, aki sír, illetve megjelenik maga a bullying, ami a társak kinézetére, származására, szociális helyzetére vonatkozik. Magyarán: általában csupa olyan dolgot nevetnek ki, amiről az illető nem tehet. De tévedés ne essék: a bullying tulajdonképpen egy nevelési kudarc, mert nincs olyan, hogy a gyermek valamit csinál, amit ő soha életében nem látott, hallott. A gyermek csakis olyasmit fog csinálni, amit az ő környezete művel, illetve jóváhagy. Ezért jó, ha vigyázunk, hogy kiről mit és hogyan mondunk, mert az valamilyen formában visszaköszön a gyermek viselkedésében. A tanító nénik

Zongora, harfa és kottatartó hangverseny előtt

Színforgatag

is pontosan tudják, hogy a szülők mit gondolnak róluk, mert ez látszik a gyermek hozzá való viszonyulásában. Na, de amit mindebből magunkkal vihetünk, az itt most spéci az, hogy: aki nem tud igazán sírni, az nem tud igazán nevetni, szívből kacagni sem. És amit még érdemes megjegyezni: akinek nincs öniróniája, vagyis nem tud saját magán nevetni, annak a humorában előbb-utóbb megjelenik egy bántó vonatkozás. Az önirónia egyfajta tudatosságot jelent, mi szerint „tudom, hogy az én humorom

hogyan hat másokra, hiszen – lám-lám – magamon is próbálgatom nagyon tudatosan”.

Na, de maradjunk abban, hogy mindannyian már négy hónaposan tudjuk azt, amiről később megfeledkezünk: milyen jó is nevetni, mennyire kell értékelni azt, amikor valaki vagy valami ezt lehetővé teszi számunkra.

És a kutatások is a babákat igazolják: a humor által előidézett nevetés erősíti az immunrendszert, szabályozza a vérnyomást, csökkenti a stresszt

és javítja a közérzetet. Ezért is várják nagyon a gyerekek a cirkuszban a bohóc mősorszámot, mi pedig rohanunk hanyatt-homlok, és szinte leverjük az ajtót vagy egymást, hogy jegyet vásároljunk a Szomszédnéni vagy Felméri Péter műsorára vagy a Hahota előadására, amelyen akár háromszor is megtöltjük a termet... Garantálom, hogy teljesen öntudatlanul ugyanazt keressük mi, felnőttek, amit a gyerekek: a humor gyógyító erejét.

Mindeközben szinte babonásan félünk a másik oldaltól: nem megyünk, vagy csak nagyon ritkán, olyan színházi előadásra, amely súlyosabb, kényelmetlenebb, szomorúbb témákról szól, mert a saját szomorúságunkkal, kellemetlen ügyeinkkel nem szeretünk farkasszemmel nézni. Mindeközben, amint már említettem: a lelki egyensúlyunkhoz mindkettő kell. És maga az életünk is tulajdonképpen ilyen – vannak benne vicces és egyáltalán nem vicces dolgok.

De mi a tapasztalatunk közösségi szinten a humorral? Hát úgyszólván nem túl jó, és főleg a hagyományör-

magát egy bizonyos közegben. De ez sem megy azért épp ennyire simán, mert – ha jobban megfigyeljük – a közösségi sátoros ünnepeken, lakodalmakon vagy keresztelőkön az alkohol mennyiségével egyenesen arányosan szokott megváltozni a humor minősége, válfaja, formája és helyenként a céltablája is...

Mi, magyarok alapvetően és általában békés természetűekként szoktunk tekinteni magunkra: mi nem verekedünk vagy pofozzuk le egymást, hanem jól odadörgölünk a másiknak egy fájtos poént, hogy aztán az illető három napig borogass a helyét... Én ezt azért tudom ilyen pontosan, mert magam is voltam ennek céltablája. Sokat tartózkodtam Székelyföld különböző közösségeiben, amelyekben a helyi humort is minden irányból megtapasztalhattam: inkasszáltam én is, és megfigyelhettem azt, ahogy mások inkasszálnak. S bár barba öves szájkaratásnak ugyan még nem tekintem magamat, de egy amolyan nancsosságát odaítélnék az eddigi ismeretszerzésre (ez a szín a tudás gyarapodását és a mozgás stabilitását jelenti ebben a küzdősportban: tehát már nem szédülnék el tőle és elég stabil lenne a talaj a lábam alatt, ha valaki „meghintene” egy vaskosabb viccel).

Később elkezdtem kutatni, hogy mi a humor szerepe az egyéni és csoportos terápiás folyamatokban, és amint az már sejthető: a szakértők arra figyelmeztettek, hogy terápiás közegben a humor kétélű fegyver lehet. Magyarán: ha nem jól tartjuk a lézerkardot, akkor nagyon mellé lehet trafálni, meg lehet pergelni vele valakit. Másfelől viszont annyira gyors és egyértelmű terápiás hatást lehet elérni vele, hogy az semmihez sem hasonlítható: bárki sokkal jobban felfigyel és megjegyyez egy olyan mondatot, amelyben humor van, mint egy hosszú hegyi beszédet, amelyet ugyanolyan céllal fogalmaznánk meg.

A gyógyításban és a gyermeknevelésben is egy szabályt ajánlatos szem előtt tartani: a humort ne valami helyett használjuk, csakis tudatosító módszerként és nagyon tudatosan adagolva. Ne a komoly dolgok megbeszélése és megélése helyett, ne az ezekről való figyelemelterelésként, hanem ezek alól valamiféle feloldozásként, a nehéz helyzetek könnyebbé tételként.

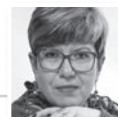
Mi ennek a határait már kipuhatoltuk Leával, és nagyszerűen működik. Amikor ő előrukkol valami súlyosabb témával, akkor azt kibeszéljük és kisírjuk, csak akkor, amikor ez már mind megvolt és elegendő időt, figyelmet szántunk rá, akkor szoktuk felváltva elütni egy poénnal. Lea is műveli már elég szakszerűen, mert mondtam neki, hogy azt szeretném, ha tőlem két dolgot kapna ajándékba élete további szakaszaihoz: a zenét és humort. Mindkettőbe bele lehet kapaszkodni, amikor az ember úgy látja, hogy már nincs kiút.

Magyarán: ha nem jól tartjuk a lézerkardot, akkor nagyon mellé lehet trafálni, meg lehet pergelni vele valakit. Másfelől viszont annyira gyors és egyértelmű terápiás hatást lehet elérni vele, hogy az semmihez sem hasonlítható.

Megfigyeltem azonban, hogy ezt a nagyon hatékony eszközt a családok általában nem vagy bizonytalanul használják. A szülők általában bizalmatlanok, hogy a gyermek fel tudja-e mérni a „helyzet komolyságát”, ha abban valahol egy poén is felmerül, hogy tudni fogja, hol a határ komolyság és vicc között. Erre viszont van egy nagyon fontos garancia: ha mi tudjuk, ő is tudni fogja. Olyan nincs, hogy csak mi tudjuk, ő meg nem. Mindössze annak kell utána nézni, hogy a környezete meghatározó figurái, szereplői esetében és azokban a tartalmakban, amelyeket fogyaszt, jelen vannak-e ezek a határok. Magát a humort viszont nem ajánlatos teljesen mellőzni, mert az érzelemszabályozásnak is hatékony eszköze lehet, ha a gyermek tapasztalja konkrétan, hogyan kell egyik hangulatról, érzelemről szépen és módszeresen egy másikra váltani.

BARTHA RÉKA

bartha.reka.emese@gmail.com

A szülők általában bizalmatlanok, hogy a gyermek fel tudja-e mérni a „helyzet komolyságát”, ha abban valahol egy poén is felmerül, hogy tudni fogja, hol a határ komolyság és vicc között. Erre viszont van egy nagyon fontos garancia: ha mi tudjuk, ő is tudni fogja.

zobb közösségekben vagy nevelésben a humor és a humorizálás alapvetően férfiúi előjog. A nők csak apróbb humoros megjegyzéseket engednek meg maguknak, és azt is többnyire egymás között. Aki rendesen belemegy egy humoros szóváltásba, az nálunk „férfiasnak” számít. Íme, az egyik magyarázat arra, hogy mi, nők, miért keressük jobbra egymás társaságát: mert tudjuk, hogy ott a humor által nem sérülünk. Hogy miért mondom ezt? Mert humorizálni az tud igazán, aki elemében érzi

Tuskó

Azt hittem, elmúlt a nyári napforduló, és szomorúan gondoltam arra, hogy ezután már rövidülnek a nappalok, pedig még igazán hosszúak sem voltak. Több napig borongtam azon, hogy micsoda igazságtalanság, lám, rövidülnek a nappalok anélkül, hogy felfogtam volna, hogy hosszúak voltak. Nehezemre esett elhinni, hogy ilyen hihetetlenül gyorsan eltelt az idő, hogy valahogy kívül maradtam rajta, mint egy tuskó a folyóparton. Száraz és repedezett tuskó a parton, miközben a mederben csendesen zubog a víz, hömpölyög az idő, és tessék, rövidülnek a nappalok, miközben nekem fel sem tűnt az a bizonyos leghosszabb nap.

És aztán rádöbbsentem, hogy mégsem én vagyok a hülye. Vagy hogy nem vagyok hülye, így is mondható. Egyre gyakrabban történik velem, hogy úgy tűnik, hülye vagyok, és akkor ülök szélütöten, teljesen üres aggyal, és nem találok észszerű bizonyítékokat arra, hogy nem

FOTÓ: PEXELS.COM

Május vagy június. Nehezemre esett elhinni, hogy ilyen hihetetlenül gyorsan eltelt az idő, hogy valahogy kívül maradtam rajta

De képzeljék, minden a legnagyobb rendben, hiszen május van, a hársak virága még ki sem pattant, az érettségi sem volt meg, tehát egyáltalán nem volt még nyári napforduló.

vagyok hülye, miközben valahol mélyen teljesen észszerűtlenül érzem, hogy márpedig nem vagyok hülye. Mondom ott belül magamnak, mert másnak már egyre kevésbé merem bizonygatni ezt, hogy hát, de nem vagyok hülye, hiszen nem lehetek az, egészen biztosan érzem, hogy teljes értékű emberi lény vagyok, csak éppen bizonyítani nem tudom.

Ülök ezekben a bizonytalan helyzetekben, amikor minden oldalról úgy tűnik, hülye vagyok, és reszkető gyomorral kapaszkodom a vékony kis hangba, amely a bensőmben makacsul ismételteti, hogy nem vagyok hülye. És nem értem, hogyan lehet ez, hogy egyszerre bizonyulok

kétségbeesően hülyének és reményteljesen épeszűnek, titkon, legbelül, ahová senki pásztázó elméje el nem ér. És ahogyan ezekben a bénító időbuborékokban lebegek a hülyeség tengerén, valahogy mindig kiderül, az utolsó utáni pillanatban, valami teljesen képtelen, apró részlet, ami hirtelen éles fényt vet a tényre, hogy valójában nem vagyok hülye.

És ilyenkor végtelen optimizmussal tekintek az új nap elébe. Hozsánna, nem vagyok hülye! Öröömöm tán csak az csorbítja kissé, hogy ezt nem dúdolhatom vidáman embertársaim fülébe, mert mégsem lehet oly gyakran ünnepelni önnön épeszűségünket, mint ahogyan én azt kénytelen volnék, ha minden alkalommal, amikor újfent kiderül, hogy nem vagyok hülye, elrikkantanám magam. De képzeljék, minden a legnagyobb rendben, hiszen május van, a hársak virága még ki sem pattant, az érettségi sem volt meg, tehát egyáltalán nem volt még nyári napforduló.

Mindössze annyi történt, hogy a májusi teendőik záporában, a tanévvégi események örült forgatagában évvége érzésem támadt, és amíg a felszínen gépiesen májusi időben működtem, a mélyben valami azt hitte bennem, június van, annak is a vége, elpörgött, átfordult, lejárt mindaz, aminek pörögnie, fordulnia, járnia kellett, és lám, elmúlt a nyári napforduló, anélkül, hogy rácsodálkoztam volna. De nem, nem múlt el – csak épp egy különösen zsúfolt, cselekmény áztatta május tört reám, amelyben egy hónapra bőven két havi esemény jutott, és az agyam úgy értékelte mindezt, mintha valóban két hónap telt volna el. Akkor hülye vagyok-e, vagy sem? Nem érdekel. Örülök, hogy élek, és előttem a nyári napforduló.

LÁSZLÓ NOÉMI
nocsek@gmail.com

A 2026–2027-es tanév szerkezete

A 2026–2027-es tanév szeptember 7-én kezdődik és 2027. június 18-án ér véget, a tanév összesen 36 tanítási hétből áll – közölte az oktatási minisztérium. A nappali tagozatos 12. osztályosok, valamint az esti és csökkentett óralátogatásos 13. osztályok számára a tanév 34 hetes lesz, és 2027. június 4-én zárul. A nyolcadik osztályosok 35 hetet járnak iskolába, számukra június 11-én ér véget a tanév. Az Iskola másként és a Zöld hét programokat 2026. szeptember 7. és 2027. április 23. között szervezik meg. A megyei tanfelügyelőségek hatáskörébe tartozó egyhetes vakáció időpontját 2027. február 15. és március 7. között jelölik ki, a diákokkal, szülőkkel és pedagógusokkal folytatott egyeztetések nyomán. A minisztérium hangsúlyozta: a szeptember 15-i tanévkezdésre és június 15-i tanévzárásra való visszatérés, illetve az Iskola másként és a Zöld hét megszüntetése nem csökkentené a tanítási hetek számát, ugyanakkor egy héttel eltolná a tanév végét és a 2027-es országos vizsgák időpontját. A tárca szerint ez hátrányosan érintené a diákokat, mivel késleltetné a középiskolai és egyetemi felvételi folyamatokat. A tárca szerint ez hátrányosan érintené a diákokat, mivel késleltetné a középiskolai és egyetemi felvételi folyamatokat. A minisztérium egyúttal kiemelte, hogy az Iskola másként és a Zöld hét fontos szerepet játszik a tanultak gyakorlati alkalmazásában, ezért fenntartásukat indokoltnak tartja.

Díjazták a tankönyvírókat, folytatódik a képzés

Sikeresen zárult az RMDSZ Oktatási Főosztálya és a Communitas Alapítvány által meghirdetett tankönyvíró pályázat, amely jelentős érdeklődést váltott ki az erdélyi magyar középiskolai tanárok körében. A kezdeményezés célja korszerű, magyar nyelvű tankönyvek kidolgozása, amelyek megfelelnek az új tantervi követelményeknek és a kompetenciaalapú oktatás elveinek. Az idei kiírás a 9. osztályosok számára készülő tankönyvekre vonatkozott, és egy hosszú távú program része, amelynek célja, hogy fokozatosan a teljes líceumi ciklus számára biztosítson korszerű magyar nyelvű tananyagokat. A legjobb pályamunkákat 4500,

3500, illetve 2500 lejes díjjal jutalmazták. A szerzők kilétét ugyanakkor a hatályos jogszabályok értelmében csak a tanügyminisztériumi eljárások lezárulta után hozzák nyilvánosságra. A szervezők hangsúlyozták, hogy az anyanyelvi oktatás minőségének javítása kulcsfontosságú a romániai magyar oktatás jövője szempontjából. Céljuk, hogy már idén ősszel minél több tantárgyból álljanak rendelkezésre magyar nyelvű tankönyvek. Ezzel párhuzamosan az RMDSZ és a Communitas Alapítvány meghirdette tankönyvíró programjának második képzését is. A kétnapos, ingyenes szakmai továbbképzést 2026. július 23–24-én szervezik meg Kolozsváron, a Babeş-Bolyai Tudományegyetemen. A programra olyan pedagógusok jelentkezését várják, akik részt kívánnak venni a magyar nyelvű tankönyvek fejlesztésében. A jelentkezési határidő június 20. A képzést követően újabb tankönyvíró pályázatot hirdetnek meg szerzők és szerzői csapatok számára a Babeş-Bolyai Tudományegyetem, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem és a Kreatív Kiadó szakmai partnerségével. A program két fő iránya az új líceumi tankönyvek megírása, valamint az 1–8. osztályos tankönyvek felülvizsgálata és szükség esetén újraírása. A kezdeményezés célja, hogy a magyar tannyelvű iskolákban egyre több, eredetileg magyar nyelven készült tankönyv álljon a diákok rendelkezésére.

Új állások a bölcsődékben és iskolákban

Újabb lépéseket tett a kormány az RMDSZ kezdeményezései nyomán a bölcsődék és az oktatási intézmények működésének támogatására. A kabinet május végi ülésén jóváhagyta, hogy személyzetet alkalmazzanak azokban az új bölcsődékben, amelyek a Szent Anna bölcsődeépítési program keretében épültek meg vagy állnak átadás előtt. Cseke Attila fejlesztési miniszter emlékeztetett: a programot 2021-ben indították azzal a céllal, hogy enyhítsék a bölcsődei férőhelyek hiányát és támogassák a kisgyermekes családokat. Az uniós és kormányzati forrásokból finanszírozott beruházás révén eddig 68 bölcsőde készült el, összesen 4230 új férőhellyel,

augusztus végéig pedig száz intézmény átadását tervezik. A kormány mostani döntése értelmében 859 új állást hoznak létre 34 olyan bölcsődében, amelyek már elkészültek vagy legalább 80 százalékos készültségi fokon állnak. A miniszter kiemelte: a bölcsődék működési költségeit korábban szintén RMDSZ-javaslatra az állam vállalta át az önkormányzatoktól. Közben a képviselőház elfogadta az RMDSZ törvénymódosítását, amely lehetővé tenné, hogy az iskolák és óvodák a tanárok mellett kisegítő és adminisztratív személyzetet is alkalmazhassanak, így rájuk nem vonatkozna a közszférában bevezetett alkalmazási korlátozás. Szabó Ödön Bihar megyei parlamenti képviselő szerint számos tanintézményben súlyos gondokat okoz a személyzethiány: előfordul, hogy egyetlen portás, takarító vagy titkársági alkalmazott látja el egy egész iskola működéséhez szükséges feladatokat. A jogszabály célja, hogy a megüresedett állások betölthetővé váljanak, és javuljanak az oktatási intézmények működési feltételei. A Kántor Boglárka és Szabó Ödön által kezdeményezett törvénymódosítás hatályba lépéséhez még a szenátus jóváhagyására is szükség van.

Gyerekek is részt vehetnének a bringás felvonulásokon

Törvénymódosítást kezdeményezett az RMDSZ annak érdekében, hogy a 14 év alatti gyerekek is részt vehessenek a szervezett, biztonságos kerékpáros rendezvényeken, például a Critical Mass típusú eseményeken. A szövetség szerint a jelenlegi szabályozás túl szigorú, mivel még rendőri felügyelet és szülői kíséret mellett sem teszi lehetővé a kisebb gyermekek részvételét az ilyen, közúton zajló programokon. A civil szervezetek jelzése nyomán kidolgozott törvénytervezet kizárólag hivatalosan engedélyezett és megfelelő biztonsági feltételek mellett megszervezett eseményekre vonatkozik. A javaslat szerint a 14 év alatti gyermekek csak szülő vagy kijelölt felnőtt kíséretében, valamint a szervezők és hatóságok által előírt szabályok betartásával vehetnek részt ezeken a rendezvényeken. Az RMDSZ szerint a módosítás

ösztönözheti az egészséges életmódot, erősítheti a közlekedési nevelést, és támogatást jelenthet a családbarát közöségi programok számára.

Megújult a vásárhelyi Šincal-szaklíceum

Közel tízmillió eurós beruházással újult meg teljesen a marosvásárhelyi Gheorghe Šincal Technológiai Líceum infrastruktúrája. A több évig tartó fejlesztések során felújították az iskolaépületeket, korszerű műhelyeket alakítottak ki, modernizálták a tornatermet és a sportpályákat, valamint új taneszközöket szereztek fel az intézményt. A beruházás átadásáról a Maszol.ro számolt be. A fejlesztések befejezése alkalmából Soós Zoltán polgármester hangsúlyozta: a beruházás egy átfogó oktatásfejlesztési program része, amelynek keretében Marosvásárhely önkormányzata évente 50–60 millió lejt fordít az oktatási infrastruktúra korszerűsítésére. A Gheorghe Šincal Technológiai Líceumnál a munkálatok 2022-ben kezdődtek, és idén fejeződtek be teljes egészében. A beruházás értéke megközelíti a tízmillió eurót, amelyből mintegy hatmillió eurót európai uniós forrásokból biztosítottak, további négy millió eurót pedig az önkormányzat saját költségvetéséből finanszírozott. A városvezető rámutatott: a beruházás több különálló projektből állt össze. Míg az épületfelújításra, az infrastruktúra fejlesztésére vagy a tanfelszerelések beszerzésére sikerült pályázati forrásokat bevonni, egyes munkálatokat – például a sportpálya korszerűsítését – kizárólag önkormányzati forrásból tudták megvalósítani. Soós Zoltán szerint az oktatás továbbra is stratégiai fontosságú terület a város számára. Úgy véli, a fejlesztések eredményei már most érzékelhetők, hiszen a Šincal-líceum az egyik legkiválóbb szakoktatási intézménnyé vált Marosvásárhelyen. A polgármester a népszerűség egyik okaként a duális oktatás térnyerését emelte ki. Ennek köszönhetően a diákok már tanulmányaik alatt kapcsolatba kerülhetnek a munkaadókkal, vállalatokkal végezhetnek gyakorlatot, és olyan tapasztalatokat szerezhetnek, amelyek jelentősen megkönnyítik későbbi elhelyezkedésüket.

A városvezető példaként említett egy volt diákot, aki idén a Ferrari alkalmazottja lett. Szerinte ez is azt bizonyítja, hogy a szakoktatásba és az infrastruktúrába fektetett források hosszú távon megtérülnek. Illés Sándor igazgató elmondta, hogy az intézményben jelenleg 700–750 diák tanul. A technológiai líceumban többek között autós és vendéglátóipari szakokon folyik képzés, ahol a gyakorlati oktatás kiemelt szerepet kap. Az igazgató szerint a tanulók rendszeresen vesznek részt szakmai gyakorlatokon, az elmúlt két évben pedig a duális képzés is egyre nagyobb hangsúlyt kapott. Ennek keretében a partnerek közvetlenül bekapcsolódnak a képzésbe, így a diákok valós munkakörnyezetben sajátíthatják el szakmájuk alapjait. A partnerhálózatban főként marosvásárhelyi és Maros megyei vállalkozások vesznek részt, de nagyobb cégek is rendszeresen fogadnak tanulókat. Az együttműködések révén

A 2026–2027-es tanév szeptember 7-én kezdődik és 2027. június 18-án ér véget, a tanév összesen 36 tanítási hétből áll. A naplali tagozatos 12. osztályosok, valamint az esti és csökkentett óralátogatásos 13. osztályok számára a tanév 34 hetes lesz, és 2027. június 4-én zárul.

a végzősök jelentős része már az iskola befejezése előtt kapcsolatba kerül leendő munkaadóival. Illés Sándor arról is beszélt, hogy az utóbbi években látványosan megnőtt az érdeklődés a szaklíceumi képzés iránt. A meghirdetett helyek minden évben betelnek, több éve pedig felvételt is kell szervezni a kilencedik osztályba jelentkezők számára. A következő tanévtől megszűnnek a külön szakiskolai osztályok, valamilyen képzés szaklíceumi formában működik tovább. A diákok négy év tanulás

után szakmai képesítést igazoló oklevelet szereznek, amely megkönnyíti az elhelyezkedést, ugyanakkor lehetőségük van az érettségire való felkészülésre és a továbbtanulásra is. Az iskola vezetője szerint a modern infrastruktúra, az új felszerelések és a vállalatokkal kialakított partnerségek együttesen járultak hozzá ahhoz, hogy a Gheorghe Šincal Technológiai Líceum ma már Maros megye legerősebb szakoktatási intézményei közé tartozik. A most lezárult beruházás pedig tovább erősítheti ezt a pozíciót a következő években.

Új szakokkal bővül a BBTE

Július 13-án kezdődik a nyári felvételi a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetemen (BBTE), a jelentkezési időszak július 30-ig tart, míg az őszi felvételt szeptember 7. és 16. között szervezik meg – írja a Maszol.ro az egyetem közleménye alapján. A 2026–2027-es tanévben a BBTE összesen 67 nappali és 7 távoktatásos alapképzést, valamint 42 magyar nyelvű mesterképzést kínál a hallgatóknak. Az idei felvételi egyik újdonsága, hogy első alkalommal lehet jelentkezni több új vagy nemrég indított magyar nyelvű szakra. Ezek közé tartozik a fizika–informatika kettős szak, a filozófia–művészettörténet kettős szak, valamint a magyar nyelv és irodalom–néprajz és a matematika–informatika kettős képzés. Emellett több helyszínen – Kolozsváron, Székelyudvarhelyen, Szatmárnémetiben és Marosvásárhelyen – indul elemi oktatás pedagógiája szak. Az egyetem továbbra is várja a jelentkezőket a tavaly elsőként meghirdetett magyar nyelvű duális képzésekre is. Sepsiszentgyörgyön környezettudomány, valamint kereskedelem-, turizmus- és szolgáltatás-gazdaságtan szakon lehet ilyen formában tanulni. A BBTE közlése szerint további új képzések indítását is tervezik, köztük a fizika–kémia kettős szakot, a közigazgatás távoktatási képzést Sepsiszentgyörgyön, valamint két új mesteri programot. A részletes felvételi kínálat és a beiratkozási feltételek az egyetem honlapján érhetők el.

D. SZ.